

І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

PIR LXII. Ч. 135. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го ЛИПНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 27, 1965 No. 135. VOL. LXXII.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕННИХ НАЦІЙ — ВЕЛИКА ПОЛІТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Прокляття Президента ЗДА, губернаторів стейтів та посаджених міст, молитви в церквах і демонстрації в громадах відбулися широким відгомном в Америці і світі

Минулий тиждень був Тижнем Поневолених Націй і в цьому році він більше ніж будь-коли досі від часу його першого проголошення в 1959-му році перетворився у велику маніфестацію американського народу з користь поневолених Московію народів та їх справедливих змагань до волі і незалежності. Видані з приводу цього тижня прокламції президента ЗДА Ліндона Б. Джансона, як і подібні прокламції губернаторів поодиноких стейтів та посаджених багатьох міст і влаштовані з цієї нагоди вчорашні Богослуження по церквах та зібрання, демонстрації й інші імпрези по численних громадах мали широкий відгомін в пресі, радіо і телевізії як в Америці так і в поодиноких країнах вільного світу.

Українська група очолює маніфестаційний похід під час відзначування Тижня Поневолених Націй в Бюфало.

(Photo courtesy Buffalo Courier-Express)

Критикують прокламцію Президента

Багато місцевих американських газет відзначили Тижень Поневолених Націй окремими редакційними коментарями, підкреслюючи його важливість у боротьбі Америки з вільного світу проти комуністсько-московського і комуністсько-імперіалістичного імперіалізму та колоніалізму. А якщо були й критичні голоси з нагоди цього тижня, то головні в тому напрямку, що Америка та інші вільні і вольодобні народи все ще не вповні його використовують для справи визволення поневолених та збереження волі для тих, що її ще не втратили. В цьому відношенні поширені нью-йоркські, щоденники "Дейлі Нюз" з 19-го липня ц. в. висловилися критично й на тему прокламції президента Джансона, пригадуючи, що досі тільки президент Айзенгауер у своїй прокламції Тижня виразно і недвозначно назвав Совєтський Союз головним поневоловачем народів тоді, як покійний президент Кеннеді і теперішній президент Джансон уже відступили від цієї традиції та тільки загальними згадками про поневоловачів і поневолених. "Ми здивовані і розчаровані, що великий чоловік (президент Джансон) з Тексас поводитиметься в такий спосіб... Тим не менше, тиждень, який вчора почався, з Тижнем Поневолених Націй, а великим ворогом все ще є совєтська Росія; а демонстрації, що їх впроваджує цього тижня влаштування Асамблеї Поневолених Націй та споріднених організацій заслуговують, думасмо, на співпрацю та похвалу всіх патріотичних американців" — пише згаданий щоденник.

Відомий у Конгресі ЗДА

Тижень Поневолених Націй мав цього року і замітний відгомін у Конгресі ЗДА, як поодинокі законодавці, сенатори й конгресмени, вголосували відповідні промови і заважили під час нарад, чи складали їх на письмі для Конгресового Протоколу. Замість промови з цієї нагоди виступив під час наради Палати Репрезентативів в середу, 21-го липня, конгресмен Корніліус Е. Галлагер з Джерсі Сіті. "Пане Спікєре, нам знову трапилося дуже важлива і замітна нагода — Тижень Поневолених Націй, тиждень, що присвячений пам'яті та відновленню вільності націй, що їх держить у неволі Совєтський Союз" — почав свою промову конгресмен Галлагер, з'ясувавши вдало, йому теперішню безраднішу ситуацію в світі, пропаган-

дівну облуду "співіснування" з одного боку, а одверту і скриту комуністичну агресію з другого боку. "Під час цього Тижня Поневолених Націй — говорив конгресмен Галлагер — ми мусимо не тільки відновити нашу рішучість допомогти нашим приятелям серед поневолених націй, але ми мусимо також поновити нашу рішучість не допустити до того, щоб будь-яка інша країна стала поневолою нацією Совєтського Союзу чи червоного Китаю. Під час цього Тижня Поневолених Націй задемонструймо нашу приязнь для Поневолених націй та нашу віру в їх визволення. Постійно пригадуймо по неволеним європейським народам, яких не допускається до справжньої волі і демократії, що ми по їхньому боці".

Тижень Поневолених Націй в містах і громадах

Упродовж Тижня Поневолених Націй від 18 до 24-го липня в багатьох містах і громадах відбулися відповідні імпрези, темою яких була пригадавання американському народові і світові про те, що сьогодні все ще величезна частина світу та багато народів із віковою культурою та традицією волі і незалежності живуть в колоніальній неволі комуністсько-московських рабовласників. Не з усіх громад і міст уже наспіли повідомлення про ці відзначування Тижня Поневолених Націй, але деякі вже можна зареєструвати:

В Нью-Йорку

Тижень Поневолених Націй у цій світовій метрополі започатковано торжественними Богослуженнями в багатьох церквах, між ними в катедрі св. Патрика і св. Івана, в яких взяли участь поодинокі національні групи, зокрема українська, зі своїми національними прапорами а жінки і дітвора в національних одягах. Місцевий щоденник "Дейлі Нюз" з 19-го липня ц. в. надрізував фотографію, на якій показано, як українська дітвора, Дарія Войко, зодягнена в національний одяг, поштоврав кардинала Спелмана. Того ж дня відбулася маніфестація в будинку Асамблеї Поневолених Націй, а у вівторок, 20-го липня посаджений Нью-Йорку Роберт Ф. Вагнер підписав відповідну прокламцію Тижня Поневолених Націй в Сіті Гол у приватності делегації етнічних груп. Між промовцями з цієї нагоди, крім посаджених Вагнера, був головний представник УНС Йосип Лисогір. У

п'ятницю, 23-го липня, Американські приятели Анти-Большевицького Блоку Народів влаштували в готелі Комадор пресову конференцію і бенкет з виступом голови АБН Ярослава Стецька, конгресмени Галлерна і Фарбетейна та інших, як також прочитано прокламцію губернатора Рокефеллера.

У Бюфало

Великі і замітні прочистості з нагоди Тижня Поневолених Націй відбулися в цьому місті над Ніягараю з неділю, 18 липня. В урочистостях головну роль грала українська група, а д-р Нестор Процик очолював Громадський Комітет для відзначення цього Тижня. Врочистість складалася з походу Головною (Мейн) вулицею та опису маніфестації на Ніягарській площі з участю посаджених міста Честера Ковалля, конгресмена Сміта, який висловив головну промову, та ряду інших достойників. Місцевий щоденник "Курір-Експрес" віддав багато місця і уваги описові демонстрації. В середу, 21-го липня, тут в готелі Статлер-Гілтон відбулися з нагоди Тижня Поневолених Націй окреме прийняття з виступом конгресмена Дульського. Обширні інформації про ці святакуваня подав для "Українського Тижневика" його кореспондент Володимир Чопик.

У Бостоні

Бостон, Масс. (О. Ш.) — Тижень Поневолених Націй мав бути відзначений у Бостоні в середу, 21-го липня ц. в., в поштових годинах маніфестаційною поїздкою автотурів вулицями центру міста. На закінчення маніфестації було зложено вірша біля пам'ятника Джорджа Вашингтона у Бостон Гарден і виступ губернатора Джона А. Воллі з коротким словом. В маніфестації взяли участь: українці, вірмени, литовці, латвісти, естонці мадяри і поляки. Кожна група мала відповідні написи на автах. 13-го липня ц. в. губернатор Массачусетс, Джон А. Воллі, підписав в присутності представників поневолених націй прокламцію, проголошуючи тиждень 18-го до 24-го липня Тижнем Поневолених Націй у Стейті.

Маніфестацію влаштував окремий Комітет для Поневолених Націй, який складається з представників українців, вірменів, литовців, латвістів, естонців, мадярів і поляків. Зорганізування маніфестації і створення окремо-

го комітету для поневолених націй вийшло з ініціативи місцевого Відділу УККА.

В Рочестері

Рочестер, Н. Й. (Б. Г.) Дня 17 липня ц. в. на каналі конгресмени Галлерна і Фарбетейна та інших, як також прочитано прокламцію губернатора Рокефеллера. Дня 17 липня ц. в. на каналі конгресмени Галлерна і Фарбетейна та інших, як також прочитано прокламцію губернатора Рокефеллера. Дня 17 липня ц. в. на каналі конгресмени Галлерна і Фарбетейна та інших, як також прочитано прокламцію губернатора Рокефеллера.

У Філадельфії

Урочистість з нагоди Тижня Поневолених Націй відбулася тут в неділю, 18-го липня, та включала виступи голови Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй проф. Лева Добрянського, міського комішнера Моріса Осесера, що репрезентував посаджених міста, стейтського секретаря добродичності Арліна Алдаса та ін. Відбулася ця врочистість в історичній Індепенденс Голл, а раніше місцевий Комітет Поневолених Націй підписав на покладі корабля "Олімпія" резолюцію, домагаючись створення в Конгресі ЗДА постійного Комітету Поневолених Націй, започаткування серії поштових марок полі та створення "Академії Волі". В церемонії взяли участь репрезентанти багатьох етнічних груп, зокрема української, в національних костюмах та з національними прапорами. На закінчення врочистостей покладено вінок біля Давону Свободи.

У Столиці країни

Великі урочистості з нагоди Тижня Поневолених Націй відбулися в столиці країни, Вашингтоні, зорганізовані Крайовим Комітетом цього Тижня з проф. Лева Добрянського на чолі та виступами голови АБН Ярослава Стецька, багатьох законодавців та репрезентативів уряду й громадських груп. Детальний опис цих святкувань, як і повідомлення про відзначення Тижня Поневолених Націй в інших містах і громадах, будуть подані в чергових числах "Свободи".

АМЕРИКА І СВІТ ОЧІКУЮТЬ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ У СПРАВІ В'ЄТНАМУ

Президент Джансон та шефи збройних сил і політичні та оборонні дорадники перевіряють ситуацію, як війна у В'єтнамі загострюється та поширюється

Вашингтон. — Починаючи від минулої середи, 21-го липня, шість годин після повороту з В'єтнаму секретаря оборони Роберта МакНамари, та очолюваної ним військової оборони і господарської політичної місії, президент Джансон відбуває майже безперервний народи і членами свого уряду та шефами збройних сил і своїми політичними й господарськими дорадниками, основну перевіряючи ситуацію у В'єтнамі та потреби й можливості дальшого скріплення американських збройних сил поширеної американської частини у розпалений комуністичною війною в тій країні. Президент Джансон також нараджувався телефоном з колишнім президентом й головним командантом альянських збройних сил під час другої світової війни Двайтом Д. Айзенгауером. Кінцевий результат цих усіх нарад ще невідомий, але відомо, що секретар оборони МакНамара рішуче обстоює збільшення і скріплення американських оборонних сил у В'єтнамі, як також активізує участь у війні в тій країні, згідно із американськими договірними зобов'язаннями.

Були також голоси в пресі, що президент Джансон поробив уже відповідні рішення в цих справах, але з Білого Дому ці погрозики заперечено. Тим не менше всі здогади щодо рішень президента Джансона, як і загальна опінія в країні прийматимуть як самозрозумілий факт, що Америка повинна з більшою силою і більшою рішучістю допомогти В'єтнаму у війні проти комуністичної інтервенції. Передбачається можливість покликання нових рішучих до військової служби, як також покликання до активної служби деяких військових частин, що тепер є в резерві. Ситуація в зв'язку з В'єтнамом є досить напружена, бо загальна передбачається можливість поширення війни. Про загрозу збільшення нових інцидентів в неділю, 25-го липня, експлуодував у політі в емоції Ганой над Північним В'єтнамом американський джетовий бойовий літак із двома членами його екіпажу і допускається можливість, що він був поцілений совєтською протилежною ракетою з однієї із розбудованих Совєтами в тій околиці ракетних баз.

Сенат ЗДА затвердив призначення Голдберга на амбасадора ЗДА до ОН

Вашингтон. — Сенат ЗДА затвердив призначення президентом Джансоном Артура Дж. Голдберга на становище амбасадора ЗДА до Об'єднаних Націй, що його займав померлий недавно Адлай Стівенсон. Проведено затвердження Голдберга одностайно на засіданні Сенату в п'ятницю 23 липня ц. в. після двогодинного перерування Голдберга сенатською комісією закордонних справ. Призначення Голдберга, який є жидом, сином жидівських іммігрантів з Росії, викликало багато коментарів в світовій політичній опінії, зокрема зустрілося із гострою критикою представників арабських держав в ООН. Представники уряду ЗДА відібули низку переговорів із делегаціями арабських держав в Об'єднаних Націях, щоб переконати їх щодо Голдберга, як репрезентанта ЗДА в ООН, буде здійснювати безсторонній й об'єктивний політику у відношенні до різних політичних, расово чи релігійно країн. Ар-

Артур Дж. Голдберг

тур Дж. Голдберг, колишній секретар праці, був досі суддею Найвищого Суду. Приймаючи найменування, Голдберг заявив, що його головним завданням буде праця над відверненням світового миру.

Українці брали участь у 3'їзді мікробіологів Канади

Вінніпег. — Тижневик "Нова Шлях" повідомив у числі 17 липня ц. в. про вчорашньому їзді мікробіологів Канади між 5 і 9 червня в університеті Ляваль у Квебеку, взяло участь яких 200 науковців, між ними двох українців — д-р Роза Гаврікову із Манітобського університету і д-р С. Рослицький із Державного Дослідного Інституту при Університеті Західного Онтаріо. Д-р Рослицький висловив доповідь про висліді своїх дослідів над "замаскованими вірусами" у клубнікових бактеріях та про першу знахідку бактеріосинів у трьох видах тих мікроорганізмів. Д-р Рослицький продовжує свої дослідид над з'ясуванням ролі "замаскованих вірусів" у біодинамічній клубніковій бактерії та скарактеризуванням і розцінювання активності ізольованих бактеріосинів.

УКРАЇНЕЦЬ ПЕРШОМУ У ВСЕКАНАДІСЬКОМУ КОНКУРСІ

Вінніпег. — Учень 9-ої класу цілоденної української

католицької школи у Вінніпегу, Лево Бугей, здобув перше місце в щорічному конкурсі Лісової Асоціації Канади. Конкурс був проголошений серед учнів усіх шкіл Канади на проєкт афіш на пересторого у протиливих пожеж. У конкурсі взяло участь 80,000 учнів.

"СВОБОДА" В НОВОМУ ФОРМАТІ

Після однотижневої перерви, яке пов'язане з першим числом "Свободи" в новому форматі. Деякі виявлення цих змін подані в редакційній статті від цим самим заголовком на другій сторінці в цьому числі, а даліший, ілюстрований опис цих змін, що вимагає довшої підготовки та одного тижня перерви в періодичному випуску щоденника, буде поданий в завітницькому виданні "Свободи". Зміну кожний з читачів найкраще заважачить, порівнявши це число "Свободи" з будь-яким із попередніх

ОСТАННІ ВІСТІ

В АМЕРИЦІ

Понеділок, 26 липня 1965 р.

РОКЕФЕЛЛЕР ЗАЯВИВ 25-го ЛИПНЯ, ЩО НЕ БУДЕ КАНДИДУВАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗДА В НАПБЛИЖЧИХ ВИБОРАХ в 1968-му році. Він сказав, що таке його становище зможе причислитися до об'єднання біля "позіркованої програми". 57-річний ньюйоркський губернатор вивина, що він старатиметься про перевибір на третю каденцію в 1968-му році. Рокефеллер склав цю заяву в Мінеаполісі, де почалася в понеділок 26-го липня конференція губернаторів. Більшість губернаторів здивовані, чому Рокефеллер вже тепер зговорив про 1968-й рік.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ 23 ЛИПНЯ ЗАКОН ПРО КАРБУВАННЯ НЕСРІБНИХ МОНЕТ, що буде новістю в цій країні від 173 років. Департамент скарбу почне карбувати нікель-мідні даями (десятиценти) і 25-центи (квотри) за два тижні. Ці нові монети будуть в обігу ще перед кінцем цього року. Ці нові монети будуть зовсім подібні до теперішніх срібних даямів і квотрів і матимуть таку саму вагу, щоб їх можна було вживати в автоматах. Срібні монети залишаться і надалі в обігу.

АРТУР ШЛЕЗІНГЕР ВІВІЯВ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ХОТІВ ЗВІЛЬНИТИ ДІНА РАСКА після виборів в 1964-му році. Президент Кеннеді високо шанував Раска за його деякі здібності, але не був із нього задоволений тому, що він не вмів добре наказувати своїм співробітникам. Шлезінгер пише, що Кеннеді хотів сам бути собі державним секретарем, бо Раск був замало-нервний в дії. Президент заявив, що коли перебрив свій уряд, то сказав Раскові, що бажав собі, щоб Раск працював із ним так довго, як довго він є в Білому Домі.

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО КАРУ СМЕРТІ ЗА ВБИВСТВО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА. Згідно з цим проєктом вбивство або викрадення президента ЗДА, або його поранення вважатиметься федеральним злочинном. Те саме відноситься і до особи віце-президента, президента-електа та до тих осіб, які є найближче в наступстві на становище президента. Кара смерті передбачена тоді, коли жорі не запропонує іншої карі, якою може бути кара довічного ув'язнення. Федеральним злочинном буде і змова на вбивство президента ЗДА. Цей законопроект мусить бути узгоджений на спільній конгресовій конференції.

24-го ЛИПНЯ "МАРІНЕР 4" ЗАКІНЧИВ ПРИСІЛАТИ СВОЇ ІСТОРИЧНІ ФОТОГРАФІ ПЛАНЕТИ МАРСА. Він прислав на Землю 21 повну фотографію і частини 22-ої світлин та о год 3:26 по полудні закінчив свою місію, яка тривала 25 мінут 14-го липня. Вислани його фота на Землю йшли сюди понад 9 днів. Перші три фота були опубліковані минулого тижня, а решта тих світлин буде опублікована в наступних днях. Марінер 4 був віддалений від Землі на 142,5 мільйона миль.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМСР АЛЕКСЕЙ Н. КОСІГІН заявив, згідно з повідомленням американських кореспондентів, спеціальному амбасадорі ЗДА Гарриманові під час другої розмови з ним у Москві, що Совєтський Союз бажав відновити політику обережної співпраці із ЗДА, не заважаючи на в'єтнаський конфлікт. Аверелл Гарриман відбув, на доручення президента Джансона, дві зустрічі з Косігіном в днях 15 і 21 липня й обговорив із ним різні аспекти американсько-совєтських взаємин. Вертаючись із Москви, Гарриман зупинився в Бонні і відбув там конференцію з західнонімецьким канцлером Людвігом Ерґардом й іншими членами уряду Західної Німеччини, під час якої поінформував їх про зміст своїх розмов у Москві.

У ВІДПОВІДЬ НА ОБВИНУВАННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ, що американські розвідувальні літаки деретіають над французькими атомними закладами, уряд ЗДА заявив в окремі ноті до Франції, що це порушення французької суверенності сталося випадково, через неувату пілота американського вишльйного літака і що на майбутнє подібні випадки не повторяться.

СУДОВНИЙ ПРОЦЕС У МОСКВІ ПРОТИ 27-ЛІТНЬОГО БРИТІЙЦЯ ДЖЕРАЛДА БРУКА закінчився засудженням його на один рік тюрми і 4 роки ув'язнення в таборі примусової праці. Брук обвинувачувався в організуванні агітації проти комуністичного режиму в Совєтському Союзі, що й він мав вести на доручення російських емігрантських організацій, зокрема АНТО або т. зв. "областівців". Джералд Брук, викладач російської літератури й одного із лондонських коледжів, студіював минулими роками російську мову в СССР і в квітні цього року відбував подорож до Совєтського Союзу. Ув'язнено його під час того, як він пробував передати емігрантський пропагандистський матеріал совєтському громадянськовій і водночас в'єтнамській КІВ Юрію Константинову, що його він уважав за прихильника НТС. Брук признався до вини.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПОМЕР ПРОФЕСОР В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ

Відень. — Професор д-р Володимир Залозецький, відомий вчений, політик, і громадський діяч, батько зелені Буковини, помер несподівано, внаслідок серцевої атаки у м. Іспер, Дол. Австрія, дня 13. липня 1965 р. о год. 8:30 веч. Покійний був у Іспер з дружиною на канікулах. Похорон відбувся у Іспер дня 16. липня.

ДРУГИЙ ЗДВИГ УКРАЇНЦІВ НІМЕЧИНІ

Мюнхен. — В днях 31-го липня і 1-го серпня 1965 тут має відбутися Другий Здвиґ Українців у Німеччині — інформувати в окремих запрошеннях Головна Управа Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині та підписом її головці міра Антона Мельника

та генерального секретаря Володимира Лєника. В програмі здиґу, який відбувається в кількох приміщеннях, є віде виступами міра Мельника, ред. Данила Чайковського та п. Миколи Лівіцького, величезний концерт, в якому — між іншими — візьме участь відомий оперний співак Міро Скала-Старічкий, та цілий ряд товариських зустрічей.

ПОЕМА ОЛЕСЯ БАБІЯ "ГУЦУЛЬСЬКИЙ КУРІНЬ"

Торонто. — Місцева Станиця Братства Українців Січових Стріпців задумує закінчити восени 1965 р. свій 50-літній Ювілей перевидавання книжки "Гуцульський Курінь" колишнього УСС-сеньня Головна Управа Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині та підписом її головці міра Антона Мельника та політичного в'язня.

СВОБОДА

FOUNDED 1898

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Державі Свободи: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНАО, чоловіків і жінок — 50 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Сміття! Допиши, підписавши авторами, не мусьть відповідати поштою Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадках і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор або це виразно застеріг, допущивши задрасовану конверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

"Свобода" в новому форматі

Після однотижневої перерви, зумовленої необхідністю ремонту і цілого ряду змін в машинерії, як і відповідної редакційної підготовки, що появляється перше число "Свободи" в новому форматі. Зміна, властиво, невелика: зменшилася тільки на один і чверть цяла — з дотеперішніх 17 з половиною на 16 з чвертю — ширина газети, при чому скорочено головню незадруковані часті маргінеси газети.

Чому ця зміна та які її цілі? Своїм новим форматом "Свобода" відповідає стандартному форматові американських газет, не тільки шириною паперу, але й шириною своїх колонок. Це спрощує використання деяких матеріалів, зокрема актуальних ілюстрацій та комерційних оголошень, що їх одержує "Свобода" в готовій формі від різних агентств. Але головне — це досить поважне заощадження на чистоту, себто незадрукованому папері з уваги на зменшення маргінесів. Правда, це заощадження ще далеко не покриває дефіциту з кожним роком зростаючої ціни на папір, але сподіваємося, що ці кошти найбільшій коженці УНАО матиме на увазі і відповідно збільшить передплату на "Свободу", а заощаджені тепер на маргінесах гроші можна буде використати на дальшу розбудову наших видань, частіші випуски щоденника на шістьох і вісьмох сторінках та ін.

У своїй уже 72-літній історії "Свобода" вже багато разів змінювала свій формат і свій вигляд. Змінювався формат, змінювалася форма заголовків і ширина колонок, змінювалася розкладка матеріалів, змінювалися черенки, змінювалися, очевидно, редактори і співробітники. Змінювалася мова і змінювалася "тональність" газети. Але незмінною залишалася національно-демократична лінія газети та її основна ціль: правдиво й об'єктивно інформувати своїх читачів, допомагати їм розуміти й оцінювати події, непохитно стояти на сторожі доброго українського імені та мобілізувати українські сили на допомогу українському народові в його змаганнях до волі, незалежності та народоправства. У цьому відношенні нічого не зміниться в "Свободі" і при теперішніх змінах її формату, як і в "Українському Тижневику" при запланованих змінах з початком наступного року. Але, вводячи ці зміни, "Свобода" й "Український Тижневик" сподіваються та мають єдине бажання: при всіх обмеженнях своїх можливостей та при всіх труднощах все ж таки не стояти на місці і в межах тих можливостей вдосконалювати свою форму та поширювати і вдосконалювати свій зміст і тим самим свою службу своїм читачам, своїй громаді та своїм країнам і своєму народові.

Надія й заохота

Минулий тиждень був Тижнем Поневолених Націй. З цієї нагоди президент Ліндтон Б. Джонсон та губернатори поодиноких штатів і посадики багатьох міст вислали відповідні прокламації, а в численних громадах і містах відбулися урочистості, які мали головною ціллю те, що президент Джонсон з'ясував у своїй прокламації: поновити відданість американського народу принципам національної незалежності й людської волі, супроти яких Америка, її уряд і народ мають постійне зобов'язання. А головна ціль цього Тижня, встановленого Конгресом США в 1959-му році, — всім тим націям, яким це досі відмовляється чи обмежується ці їхні основні права на національну незалежність і людську волю, між ними й нашої батьківщини — України, дати заохоту і надію, що світ про них пам'ятатиме і турбуватиметься їхньою долею до тих, аж поки — як сказано в законі — всі нації і люди не досягнуть своєї волі і незалежності.

Очевидно, що вістки про минулий Тиждень Поневолених Націй дійшли за залізною заслоною, і немає сумніву, що вони такі справді є для них великою надією та заохотою.

Дипломати-шпигуни

У сумаричному звідженні про діяльність Федеральної Бюро Інвестицій за минулий бюджетний рік директор цієї установи Дж. Едгар Гувер, говорячи про президію злочинців, що їх поборює славетна на весь світ ФБІАІ, ствердив на одному з перших місць "поважну загрозу для безпеки З'єднаних Держав" з боку комуністичного дипломатичного корпусу. Велика більшість з-посеред 800 членів офіційного персоналу комуністичного блоку, стачіоніваних у США і охоронюваних привілеєм дипломатичної недоторкості, заангажована у шпигунських дорученнях, — заявив він.

Відомо, що не існує ні одної ділянки державного апарату в комуністичних країнах, яка не була б під контролем тасмної поліції і не мусила б виконувати для неї визначені завдання. Едгар Гувер авторитетно potwierдив давню відому справу, що до шпигунської роботи комуністичні уряди запрягли в першу чергу своїх "дипломатів" і службовців розпущувалих з цього саме приводу періодичних своїх місій та делегацій. Правда, розвідкою роботою займаються всі військові штаби великодержав, які діють згідно з засадою: половиною вигри за добре пізнання противника. Однак Совети й інші комуністичні країни піднесли шпигунство до рівня загальнодержавної місії і, судячи з інших власної мірку, поклали в манію переслідування на пункти шпигунів: вони вбачають ледве чи не в кожному чужинцеві, що приїждить поза залізною завісу, ворожою шпигуну. Советські й всі інші закордонні комуністи, як і доморослі члени американської компартії, використовують на 100 відсотків умови демократичного режиму та всі привілеї, що їх дає відкрите суспільство в Америці — для підірвання демократії з остаточною ціллю "утробити" свободу цієї країни.

Це не перша і напевно не остання пересторога з боку керівника відповідальної за внутрішню безпеку країни установи перед підірвеною діяльністю підступного ворога. Едгар Гувер цим разом звернувся окрему увагу на советських дипломатів-шпигунів. Раніше він виявляв такі ж шпигунсько-підірвні цілі і завдання вселяючи "культури" і подібних советських місій в ці країни. Було б великою помилкою ці перестороги легковажити і їх повинні мати на увазі зокрема поодинокі американські етнічні групи, пам'ятаючи, що саме серед них більшовицькі агенти шпигують собі часто підком неспівомісним помічником

Ярослав Курдідик

ЗДА здійснюють свою місію

В одній із останніх заяв президент Джонсон висловився про те, що комуністичні країни в даний момент виконують свою місію. Це, як ми вже писали, — "Тому, що південно-східна Америка, як і всі інші частини світу, повинні бути вільними від комуністичного впливу". Комуністичні країни, як і всі інші частини світу, повинні бути вільними від комуністичного впливу. Комуністичні країни, як і всі інші частини світу, повинні бути вільними від комуністичного впливу.

Президент виявив не аби-яку дипломатичну відвагу, коли заявив одверто, що у В'єтнамі, треба сподіватися багато прикрого і злого, поки справа покращається. І ми якраз напередодні цього звороту, що має змінити "але на краще"...

Тепер можна вже уважати за рік переїзду, що в найбільшому часі війни у В'єтнамі переїде із "малої" в "велику" непередбачену розмірами велику.

Різниця між війною в Кореї і В'єтнамі полягає передусім в тому, що тепер не буде вже ніяких "недоторканих місць", як то було в Кореї з горезвісною рікою Ялу, і 17-та паралель, що розмежовувала В'єтнам на Північній і Південній, може зникнути так само несподівано, як подала...

Декому в ЗДА, а також і закордонно може здаватися, що під впливом зростаючої галасливої пропаганди демократичних пафосів і замаскованих під лібералів та архідемократів комуністів, Уряд ЗДА "послабить" або "покине" свою позицію у В'єтнамі. Всім тим "стратегам із заявними душами" і курячою увагою "накрушу" відповідь дав колишній головнокомандувач американських елітарних частин — "меринс" генерал С. Б. Гріффіт у своїй прецікавій публікації під заголовком "На підльотному фронті".

Ген. С. Б. Гріффіт перестерігає Уряд ЗДА, щоб він не добивався так настирливо переговорів із Пейпінгом, навіть і без передумов, бо комуністи до цього ще не схильні. Комуністи, як слушно підкреслює автор, схильні до переговорів тільки тоді, коли відчувають, що земля западається їм під ногами.

Досвід показує, — продовжує генерал, — що всі переговори мали для комуністів одну ціль: осягнути передиху, щоб тим часом перевести всякі можливі корективи на своїх позиціях і — морально роззброювати свого противника вселяючи пацифістичніми страхіттями. Мао Тсе-тунг у своїй основній доктрині стверджує, що "революційну війну" не слід вести аж до безвиглядного кінця, а тільки до того часу, коли ворог буде втомлений і виявить схильність до переговорів. А там, мовляв, уже за конференційним столом треба "добити його дорешти" умовного порядку перемир'я, як це було в Кореї, Ялосі, а потім і в самому ж таки В'єтнамі з його розподілом на "комуністичний мостовий причілок" і не комуністичний, який те-

пер насильно комуністично-перфідно, типово для комуністичної стратегії. Це повинно нам відкрити очі, — приходить до висновку ген. Гріффіт — що поборювати такі методи ми повинні не просто переговорами, але переговорами, які були б рівнозначними з повною капітуляцією комуністів. Отже, ворога треба бити, а коли він не піддається — змінити засоби або їх підсилити.

Ясні й виразні поради ген. Гріффіта свідчать про те, як глибоко збагнув він комуністичну тактику — розтягування війни у безкоштовність, без виразних і чітких зарисованих фронтів, із краями на кусочки території противника, з "пережовуванням" її і щораз ширшим просочуванням своїх впливів.

Китайська пропаганда повторювала вже не раз, що комуністи у Південній Азії хочуть такої перемоги, щоб підтримуваний ЗДА уряд Південного В'єтнаму залишався при владі, а все те, що американці йому доставляють, головним чином озброєння, перейшло в їхні руки, так, як після другої світової війни в Китаї, де майже вся доставлена Чіанг Кай-шеком зброя попала в комуністичні руки. Згодом так само дісталася комуністам французька зброя в Індокитаї.

Яких форм приберуть дії комуністичних партизанів у В'єтнамі в найближчих місяцях залежить не так від Гауно, як від Пейпінгу. У всякому разі трагічна ситуація в тій країні нагадує собою недугу рака. Дотепер ЗДА поборювали його, припинюючи усіх міжнародних засад, в ім'я свободи і незалежності Південного В'єтнаму. І коли комуністи думають, що американці висилатимуть війська до тієї країни, то, щоб їх спіткнула та сама доля, яка свого часу спіткнула французьку армію в Індокитаї, то мусять взяти до уваги:

— Що Уряд ЗДА вирішив, що війну будь-що-будь виграти, щоб продемонструвати перед усім світом, що комуністам не вільно робити все те, що їм хочеться.

— Що тепер є 1965-ий, а не 1945-ий рік, і ЗДА можуть поважитися на ведення війни, не оглядаючись на те, чи скохоту їх підтримувати їхні альянти.

— Що за першої світової війни президент Вільсон, а за другої президент Рузвельт мали також клопоти із т. зв. пацифістами, але коли прийшов вирішальний момент, то дістали повну і беззастрешну підтримку всього громадянства.

БАТЬКИ! Заїжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заванести їх в країну майбутності, а наші громади у вільному світі нового світового члена

Августин Штефан

ЗАКАРПАТТЯ РОКУ 1914-ГО

(10)

Потім генерал заявив, що грабіжники, чи то руські, чи домашні, будуть розстріляні, і зарядив, щоб усі крамничі були відчинені і рубль приймали у вартості 3 корони 33 сотики (3 рублі — 10 корон).

Російські воїни протягом трьох днів окупації поводитися пристойно. Коли увійшли до міста, шукали д-ра Андора Ілеша, прокуратора в ситітських процесах, за голову якого було визначено 50 000 рублів. Його не знайшли, а інших не шукали й не чіпали. Ані одна будова не була підпалена і нікому не було зроблено кривди. "Аз Ешт" підкреслювало, що румунські двача із сусідніх сіл конкетували з російськими воїнами і заохочували їх розбити скрині і валізи, що їх утікачі попереднього дня лишили на стаціях, але не пішли про шкоти у зв'язку з цим (здається, воля боялися кари смерті за грабунок).

Поведінку війська може схарактеризувати такий епізод: Священник у Вишній Рівній, о. Коломан Долінай, зустрівся на вулиці з російським офіцером, який застановив його і запитався: "Хто ти такий?" Священник відповів: "Священосерей". Православні священники за царських часів носили на грудях хрест, але закарпатські греко-католики, як того не мали. Офіцер запитався: "А де твій хрест?" Отець Долінай перехрестився і сказав: "Ось тут". Офіцер уміхнувся і відійшов.

7-го жовтня австро-угорські війська ввійшли до

Право на спротив

Мюнхен, — 14-го липня ціла Франція забавила та веселою згадувала історичну подію, що сталася у день 1789 року, коли людина Парижу на знак протесту проти самоволі королівського уряду атакувала паризьку темницю — Бастилію і визволила в'язнів.

Французькі монархи мали звичай посылати невольників підданих у тюрми, без суду й слідства — "розчерком пера". То були сумні славні "листи з печатом", в яких було написано ім'я особи, призначеної на ув'язнення. Бастилія була віддана місцем для політичних і всяких інших в'язнів, символом беззаконства "старого режиму".

У Середньовіччя в західноєвропейських державах громадяни мали право на спротив незаконним діям монархів. Це звалось в латинській мові — юс рескрипті, 750 років тому такий спротив шляхтич у місті Англії примусив короля Джона підписати "Велику Хартію Вольностей", що дала основу для дальшого розвитку демократичних поглядів у цій країні.

Цими діями в Німеччині згадують у пресі, в радіо, в сільських і в міських і в телевізійній і в газетній формі права на спротив, що ставало 20 липня 1944 р. То була спроба німецьких патріотів позбутися тирана Гітлера.

Граф фон Штауфенберг поклав бомбу під столом у кімнаті головної команди німецької армії, де відбувалася нарада з участю Гітлера. Штауфенберг вийшов з тієї кімнати, і коли почув вибух, був певен, що Гітлер убитий. Він дав знати учасникам змови — генералам і політикам про усю задуману дію, і змовники приступили до організації нового уряду. Однак, як відомо, Гітлерові пощастило: він вийшов із того замку живий. Кілька тисяч учасників змови покарано смертю.

Питання: чи могли б демократичні сили того часу, після убивства Гітлера, зліквідувати режим нацистів?

Однак на замах проти Гітлера поклали противників його режиму не сама надія на успіх атентату. Це був крик наболівших душ, просте чесне, демократичне людське протесту, без правства і насильства. Ці люди, — кажучи словами нашої поетеси, — "без надії та сподівальності", щоб своїм чином показати цілому світові, що поза Гітлером і його катівською бандою була ще й інша Німеччина, вірна ідеям людяності, свободи і миру між народами.

Замах 20 липня 1944 р. був символом, навколо якого після війни створено демократичний режим. Цей символ свободи і права на спротив шанують у Західній Німеччині. В совєтській зоні Німеччини про акт 20 липня не люблять згадувати. Право на спротив не мило тиранам усякої мсти.

П. А.

Д-р Михайло Данилюк

У ПОРІ ДОЗВІЛЛЯ

Відійшло до архіву напруження громадської і політичної діяльності попередніх місяців. Минули національні дати, річні збори, гарячі дискусії і холодні розчарування. Нові задуми і плани — на потім, Тепер літо. Діти — у табори, молоді під вуєм — у роз'їзди, старші — по оселях, сивоволосі — під крилаті дуби з книжкою і вуглем. І, відклавши набір летючі ідеї з кличами, основна маса діячів, дискусіантів, прагматиків громадської і політичної ниви розходиться по сусоных лісах, щоб повернутися з тих лісів із новими силами. Тепер — час дозвілля, який кожному принесе щось нове, свіже. Це й зрозуміло: літо і відпочинок. Поляки влучно назвали цей період "огорковим сезоном" і в це поняття, разом із гумором, вкладали чимало мудрих міркувань.

Видється, що українська громада в Америці не передбачає в цю літню пору ніяких потрясальних подій. Щойно пізніше почнуть публікувати про успіхи в таборах та оселях, про з'їзди коломийчан, буковинців, можливо волоніан і полтавців, православної і католицької, суміської, пластової і оуменської молоді, мабуть ветеранів, професійних об'єднань. Щойно тоді стане видним, що літо української громади — це пора не лише відпочинку та дозвілля, а й кипучої роботи. А втім, в основному громада такі спочиває, розпущується.

Не заперечуючи потреби використання літа для особливих призначень, приходять на думку, що час дозвілля може також служити для розгорнення дії, яка часто приморозується зимовою порою. Десять над озером, при ватрі, навіть на церковному пікніку без "формальної справи", без канону, крапки у статуті, в час відпочинку. В розпущенні, у вільному вислові однакових земляків однакової долі і призначення. В таких місцях і в такій формі — десь, якось започаткувати всіма бажаний, але ніким ще не початий — діалог. Широкий український діалог про всі ділянки нашого життя та в усіх площинах, що не виходять поза межі пристойності.

Ідеї вільних контактів може зустрітися з закидом, що такі контакти не зобов'язують або неповажні. Та гірке життя показало, що офіційні розмови часто йдуть на манівці. Неповажність контактів може бути лише при неповазі до партнера і до себе самого. Мрія? Хай навіть вона буде поки що мрією, але щось добре починала, щоб зрушила справу з мертвою точкою. Якщо ж така мрія знайде доволі відважних людей, тоді розвіється почуття недовіри, зародиться добрий приклад і розвинеться здоровий глузд у багатьох ділянках нашого буття.

Дозвілля, відпочинок — річ особиста, що не влючає в себе "національного обов'язку". І якраз тому, в обов'язковому відпочинку періоді, можливо ми не порізнимось, а, навпаки, знайдемо загублене — діалог.

М. Л.

За короткі промови

13-го липня цього року переведено в британській Палаті Лордів дебату над пропозицією лорда Егмонта, щоб окремою постановою скоротити час промов членів Палати. Він пропонував, щоб внескодавці й речники партій з "передніх лавок" промовляли щонайвище по 20 хвилин, а з "задніх лавок", — щонайвище по 10 хвилин. Дискусійним стало власне питання, наскільки треба обмежити промови, як теж — як пригладувати промовців, що він переступає визначену межу. Лорд Егмонт радив наслідувати австралійській парламенту, "де голова стримує непогамованих промовців "блимаком" — маленьким блимаючим світильником на трибуні, але дехто з членів Палати вважав, що це образувало б особисту гідність лорда.

Однак усі одностайно погодилися з тим, що дійсно треба боротися проти надмірно довгих промов. Тому згадану пропозицію схвалили, застерігшись, що це — не крайовий закон, а внутрішньопарламентський додаток до регуляції. Наприкінці дебат лорд - канцлер, ствердивши, що участь у дебатах взяли 21 лордів, які разом промовляли 86 хвилин, погратулював своїм колегам за зразкове, негачне застосування принципу коротких промов.

Ця справа надзвичайно актуальна для українців. Відомо, що однією з негаче національних рис вадч українського народу є — балакучість. А може це не риса вадч народу, а погана звичка, що закоренилася в громадському житті. Цю тему вже не раз порушувало на сторінках преси.

Пригадаймо прикрі явища: Кожну нашу академію відкриває її голова. Замість обмежитися одним "двома реченнями, він виголошує промову на тему, який призначення академії, не турбуючись тим, що після нього виступав "головний промовець" і говорить на ту саму тему, дуже часто дотворюючи, як вже сказано, Замість говорити щонайвище 10-15 хвилин, промовці виступають з доповідями на 45, 60 і навіть більше хвилин. При цьому деякі з них ставлять комітет у таку прикрі ситуацію, що треба з-поза куліє пригладувати їм, що пора кітати. На бенкетах гостям-стер, який має дати про те, щоб гості, учасники бенкету, присмо провели час і вийшли з залу вдоволенням, дає голос кожному, хто зголошується, ба навіть інколи сам виголошує довгу промову, представляючи якось достойного гостя - промовця, котрий з черги добуває з кишені рукопис і відчитує його, не добувши, чи хтось слухав.

Ділові наради протягаються інколи поза північ — внаслідок довгих промов. Промови відстрашують від наших академії, від дискусійних вечорів, тід бенкетів. Чи не варто було б дійсно наслідувати англійських лордів?!

М. Л.

сільське військо із Сиготи, і 8-го мадреські уряди вернулись. 14-го були бої в Квасівській Полоні і в Лузі, а 17-го в Ясіні, але австро-мадреські війська могли відбити Ясінь тільки 20-го жовтня.

26-го жовтня бої йшли вже в околиці Коломеї. По боях мадари вийшли закарпатських селян за уяву "зраду батьківщини", яка погала дзедьбиша в тому, що селянин показував дорогу російським воїнам.

Улас Самчук в повісті "Гори говорять" пише: "В Ясіні, недалеко від церкви на майданчику, селянськими руками збудовано шибеницю й на ній повішено шестеро людей". Василь Грендач - Донський у збірці оповідань "На зустріч волі" на стор. 2 пише: "До них належав і господар дому селянина Петро Смерка. Його батька повісила мадреська офіцерна, бо він — мовляв — "водив москалів", як ті зайняли були Карпати".

Автор не знайшов інших джерел про ці вбивства і тому не може їх описати докладно.

12. Восний суд у Бичкові

2-го жовтня 1914-го року австро-угорські війська, жандарми та частина інтелігенції вийшли з Бичкова. Ще перед приходом російських військ деякі бичківці забрали з панських помешкань дещо з меблів, інші зайшли до коршми і вимагали "безплатну горілку". Коли козацькі частини увійшли до Бичкова, кілька з них зайшли до коршми і зачали пити та чавувати місцевих. Немас доказів, чи підсудні брали участь в цих подіях.

7-го жовтня росіяни, витиснені з Сиготи, відступили і з Бичкова. Наступного дня вернулись мадреські уряди і почали розслідувати поведінку бичківців в час окупації. Староста села з деякими селянами втік у гори і там переховувався. Жандарми вивели його з гори і привели до суду.

двоюрідних братів Михайла Підмалівського і молодшого Михайла (Мішку) Підмалівського, столаря Михайла Британюка, всіх трьох з Малою Бичковою, і Василя Лукачука, старшого селянина з Великого Бичкова.

Автор ствердив імена підсудних з листів п-і Василя Микитин, родом з Бичкова, яка тепер живе в Трейтоні, Нью Джерсі.

Суд відбувався 12 і 13 жовтня, як це можна ствердити з повідомлення Вільмоша Таряна, редактора "Аз Ешт", який 13 жовтня пише з Сиготи: "Вчора я був у Великій Бичковій свідком поступування воєнного суду". Вістка появилася в "Аз Ешт" 14 жовтня, більше не міг він писати з цензурних причин. Однак, уряди забули, що страта відбулася прилюдно, в присутності населення цілого села, і за кілька днів усе Закарпаття знало про повішення трьох селян.

Суд і страту докладно описав данський воєнний кореспондент "Берлінер Тагеблатт" (тоді поважна німецька газета) Ааге Маделюнг під назвою "Standgericht" у книжці "Aage Madelung: Mein Krigstagebuch", 1915, S. Fischer, Berlin, стор. 12-18. Маделюнг у передмові пише, що його книжка є "германською" книжкою, бо вона виплила германського почуття. Маделюнг не співчував підсудним, пише про них іронічно. Історія суду в Бичкові подана тут з деякими поправками на основі оповідання Маделюнга.

У серпні 1918 року автор був у великій Бичковій і там дістав дальші інформації від о. Павла Маркозяча, місцевого пароха, який відповідав підсудних в останню дорогу.

Маделюнг не подає, в чому полягала їх державна зрада. З його іронічних слів можна здогадатися, що й тут було показування дороги російському військові. Це було смішне обвинувачення, бо з Бичкова до Сиготи вела залізниця.

Ярослав Герус

ДЕЩО ПРО РЕГІОНАЛЬНІ ЗБІРНИКИ

Перебуваючи в Австрії, я бачив у якомусь тамтешньому журналі таку карикатуру: на крайчику дороги стоїть автобус. Біля автобуса група туристів, з провідником посередині, який показує рукою на оточену оздобленим ландшафтом площу. Під картою такі слова провідника: «Ця площа, дорогі пані і панове, дуже рідкісна особливість у нас, в Австрії. Тут, на цьому місці на протягу сотень і тисяч років нічого важливого не сталося...»

Ця картина викидається мені завжди тоді, коли читаю про ухвали деяких регіональних з'їздів видавців пропам'ятні книги про деякі місцевості країни нашого походження. Переді мною, власне, одна така книга про місцевість, якої існування було, здається, відоме тільки її жителям...

Проти таких праць можна б не мати жадних застережень, коли б не одне лихо: трохи забагато вони коштують. А яка ж доля цих книг? Переважно залежувать вони нечитаними на полицях та пилом припадають. Причина того ясна: кожен читач, беручи в руки якусь книжку, хоче з неї або дізнатися про щось нове і, очевидно, цікаве, про що він досі не знав, або хоче, щоб книжка дала йому якусь розвагу, якусь мистецьку насолоду.

А, тим часом, що діється? Коли навіть візьмемо до уваги справді важливі з якимось приводом місцевості, то про ті важливі події, чи теж знахідки, що там відбувалися, всі вже знають, і воно давно вже записано в різних наукових працях різних фахових людей. І ті фахові праці фахівців напевно більш цікаві, ніж повчальні, але ж наші видання зібраних інформації наші видання зібраних інформації пропам'ятні книг. Щодо розваги чи мистецької насолоди, то ці книги не можуть їх, очевидно, нікому дати, бо й не з такими намірами вони писані та видавані. Отже, що можна там знайти? Відповідь ясна: або переписування з

раніших праць, або писання про справи і речі маловажні, неістотні та нецікаві для читача, що не є безпосередньо зацікавленим тими місцевостями.

Кажуть прихильники видавання таких праць, що треба якось закріпити імена деяких людей та установ, які, хоч, може, не були одиницями великого формату, проте своєю тихою, невиспученою працею причинилися до росту наших національних надбань. Так, це правда. Можна і треба це зробити. Але навіщо витрачати на це так багато грошей? Чи не може це статися куди дешевшим способом? Чи не можна, після відбутого з'їзду, видати дешевим, цикло-стилем способом відповідну працю, яку розкупили б зацікавлені тією справою особи, а решту примірників розіслати нашим науковим установам, як матеріали для майбутніх дослідників. Можна б з тих локальних матеріалів зробити і ще одну цінну річ: можна б звернутися до якоїсь нашої наукової інституції, нпр. НТШ, щоб вона коштом тих регіональних груп, видала на підставі тих локальних матеріалів одну окрему книжку скажимо, як «Матеріали до Історії Зах. України за час від такої до такої (то року)». Це було б настільки корисним, що в той спосіб зібрані матеріали були б відповідно перевірені фахівцями та, після відкинення неістотних та маловажних справ, мали б справді якусь цінність, як для читача, так для дослідника.

Замість видавати коштовні, але обмежені вартості книги, можна одначе зробити щось інше, щось багатогарніше. Можна установити якусь тривалу фундацію: скажимо, якийсь стипендіальний фонд, або постійну підтримку для якоїсь установи наших залишківців в Європі, які, як знаємо, працюють там у дуже важких обставинах. Такі фундації були б напевно тривкішими та величавішими пам'ятниками до їх творців, ніж най-більш розкішно видані, але малозначні книги.

Анатоль Галан у Філадельфії

26-го червня ц. р. до Філадельфії завітний відомий український новеліст Анатоль Галан. Заходами письменницького Об'єднання «Слово» була влаштована літературна зустріч письменника з філадельфійською громадою. Зустріч відбулася ввечері в будинку СУА. Вступне слово про письменника вголосив поет Остап Тарнавський, зупинившись у першу чергу на походженні самої новелі, окресливши цей літературний жанр в інтерпретації відомого американського новеліста Едгарда По та інших, як і власного наслідування цього літературного способу творчості, нав'язуючи тяглість до початків стародавньої анекдоту.

Анатоль Галан, один з тих нечисленних члених письменників, що розпочав свою творчість з молодих років ще на рідних землях. Обумовлений тяжкою цензурою, не мав змоги розгорнути свій талант і ледве видав на рідних землях дві свої збірки, а третю, на щастя, забрав у Першої світової війни. Бо, як показав наступні роки, на письменників розпочала ся жорстока наліжка більшови-ками за часів Сжова. Після 1932 року Анатоль Галан припинив свою літературну творчість аж до еміграції. І вже в Аргентині Анатоль Галан видав такі свої збірки новел: «Пахощі», «Будні совєтського журналіста», «Поразка маршала», «Проти шерсті». — під псевдонімом Івана Евентуального, «Чарівна дружина», «Записки слідоchio» — під псевдонімом Андрія Чечка, драму «Володар-страх» та інші численні новелі розкидані по журналах і газетах.

Коли згадати ще одного новеліста Степана Риндика, то Анатоль Галан та С. Риндик на еміграції новеліст ширшого масштабу. Цих двох письменників й репрезентують українську новелу на еміграції. Перед нечисленною, біля 40 осіб, але справжньою літературною грома-

дою Філадельфії Анатоль Галан розповів причини, що спонукали його писати новелі. В першу чергу це те, що цим жанром роджена думка лягала на папері «за один присяд». Над повістю ж чи романом треба працювати довше. Однак, вже тепер письменник признався що перейшов на ширшу полотно. Написав дві повісті, одна з яких друкується в газеті «Наша Батьківщина» під назвою «Між двома смертями», а друга повість «Пригоди Рубенса» чекає на видавця. Тепер письменник працює над повістю «Роман без героїв».

Після доповіді розпочалося знайомство з творчістю письменника. Молодий поет Марко Царинник по-мистецькому прочитав одну новелу з книжки автора Анатоль Галана «Чарівна дружина», а сам письменник нагородив публіку читанням своїх нових новел.

Після офіційної частини розпочалося товаришеска дискусія навколо творчості письменника, що звелася до літературного фонду. В дискусії взяли участь такі відомі літературознавці та письменники: редактор В. Романчук, письменники Я. Острівська, письменники М. Струтинська та інші. Переважала думка, що наші газети мусіли б уділяти більше уваги популяризації творчості письменників в пресі і цим мостили шлях книжці до читача та дати змогу письменникові пролати свої твори, щоб уможливити друг іншим і не гальмувати літературного процесу, а літературний фонд лише як допоміжний фактор.

Після цього Анатоль Галан майже годину писав автографи на своїх книжках, що публіка тут же розкуповувала. Вечір пройшов у ширій приязній гутірці. На закінчення, як завжди, 44-й відділ Союзу Українок тепло частували письменника гостя та приязню публіку коржиками й чаєм.

З. Дончук

Визначна акторка-громадянка

Олімпія Добровольська із своїм чоловіком Йосипом Гріняком, який в цьому році відзначас спос сімдесятиріччя.

Ніби ще вчора бачили ми молодого, енергійного, елегантного одягненого актора Державного Українського Театру «Березиль» — Олімпію Добровольську. Завжди з привітною усмішкою, тиха, мовчазна, захоплена своєю працею, Олімпія Добровольська була люблена всіма акторами театру.

Молодь, яка мріяла про театр, прагнула потрапити до найкращого режисера-педагога, мистецького керівника «Березиль» Леся Курбаса. Його теоретичні статті в часописах, театральних журналах («Театр», «Музагет»), вогненні слова про шляхи нового українського театру були дороговказом для ентузіастів театру.

Перша моя зустріч з О. Добровольською відбулася в Києві, в Мистецькому Об'єднанні «Березиль». То були неспокійні двадцять років. До О. Добровольської у всіх нас, акторів, була особлива повага й любов. Вона була творчим мистцем і сердечним другом. До неї завжди можна було звернутися за порадою чи з якимсь душевним болем. Коли вона виходила на сцену, можна було бачити за кулісами, з якою пильністю актори слідували за її талановитою грою; часто разом з акторкою на сцені ми плакали за кулісами. У глядача артистка мала великий успіх.

Пригадую, я грала разом з нею в п'єсі «Седі» в Харкові, що був тоді столицєю УСРР. До Харкова був переведений тоді й провідний театральний режисер Леся Курбас. Праця з О. Добровольською залишилася в мій пам'яті, як один з найкращих моментів.

Вже на першу репетицію О. Добровольська прийшла з придуманим планом, із повним знанням всього тексту ролі. І кожна репетиція з нею була дійсно творчим вином. Вона мала велику фантазію, винахідливість і інтуїцію. Тут же, на репетиції, знаходила нові барви, переробляла сцени і створений нею образ був дійсно найкращим акторським досягненням.

Вона, своїм прикладом, захоплювала всіх акторів, а в театрі займала місце однієї з перших акторок.

Коли я вперше зустрілася з О. Добровольською, вона вже була відомою акторкою, яка блискучо виконувала ролі молодих героїнь. Одною з найкращих була її роль «Сніжинки» в п'єсі Винниченка «Чорна пантера». Пізніше — «Нора» Ібсена, а особливо незабутньою вона була в п'єсах Шіллера — «Змова Фіско в Генуї» та ін.

Внутрішня повнота, якась особливе душевне хвилювання в творчості нею обра-зали, виділяли її серед інших акторів. Кожний рух,

кожна інтонація переконували глядача і були єдиноправильними в образі; а той же час гра її була виразно індивідуальна. Найтонші нюанси почуття вміла О. Добровольська передавати в своїх ніжних жіночих обра-зах.

Настав страшний для мистецтва в Україні 1933-ий рік. Масові арешти письменників, розгром театру, ув'язнення найкращого українського драматурга Миколи Куліша. Спалено й знищено всю довголітню працю генія українського театру Леся Курбаса й заслабо його на далеку лінійку, звідки він уже не повернувся. Заслабо й найкращого актора театру «Березиль» П. Гріняка. На далеку львівську піч іде за своїм чоловіком і слава його дружини — акторка Добровольська. Там, на засланні, докладає вона всіх зусиль, щоб зберегти життя чоловіка і в найтяжчих умовах холодної півночі працює для рідного театру. На думку короткого часу, після 8 років заслання, повертаються вони в Україну. А далі війна, табори і знову театр...

Духові скорби своєї театральної творчості не розгубила акторка-громадянка ні на засланні, ані в таборах. До її повного часу. Зберегла й поновила свої мистецькі досягнення і донесла до наших днів. Виросла на режисера великого діла, знову, що вже має за собою десятилітню блискучу постановку вистав: «Мина Мазайло», «Пісня», «Оргія» та «Лісова півня» Л. Українки, «Міра і до і л а» Гольдони, «Нора» Ібсена, «Тартюф» Мольєра, «Слуга двох панів» Гольдони та багато інших.

Передова людина нашого часу, Олімпія Добровольська з особливою любов'ю відноситься до нового театру. Нагороджені на драматичному конкурсі в Америці «Пересаджені квіти» та «Хміль» Діми, «Тайна доктора Горюшка» І. Керницького мас вона в своєму репертуарі.

Високу оцінку преси і громадства має за свою працю О. Добровольська, і в театрі займала місце однієї з перших акторок. Коли я вперше зустрілася з О. Добровольською, вона вже була відомою акторкою, яка блискучо виконувала ролі молодих героїнь. Одною з найкращих була її роль «Сніжинки» в п'єсі Винниченка «Чорна пантера». Пізніше — «Нора» Ібсена, а особливо незабутньою вона була в п'єсах Шіллера — «Змова Фіско в Генуї» та ін.

Наталія Пилипенко, кол. акторка театру «Березиль».

Про малюра Никифора з Криниці

23 травня Музей-Архів Української Вільної Академії Наук в ЗДА зорганізував показ малюнків відомого малюра Никифора з Криниці на Лемківщині, використавши їх за ласкавим дозволом власників колекцій п. Степана Пельца, Вадима Лесича й Ярослава Кліма. Всього було експоновано 43 малюнки.

У вступному слові письменника Віра Вовк звернула увагу присутніх на незвичайну колоритність праць Никифора, на цікаві примітивістичні композиції і компоненти його малюнків. Згадуючи свої подорожі Гуцульщиною разом з малюром Ярославом Музикувою, Віра Вовк зазначила, що малюнок Никифора нагадує її ті образи роботи місцевих мистців, які вона бачила по багатьох гуцульських церквах, що зберігали скарби народної творчості.

Поет Вадим Лесич — добрий знавець і поклонник творчості Никифора, власник цінної, добре підібраної колекції його малюнків, готує монографію, присвячену його життю та творчості цього цікавого майстра.

На початку своєї доповіді В. Лесич ознайомив аудиторію з життям Никифора. Про його походження мало що відомо. Його мати, жєб-рарка, не могла навчити хлопця не тільки грамоти, але й мови, і, будучи досвід-ним, він залишався майже немисленим, часто висловлювався невичірно й розмовляв неохоче. Малював з малоліття і за безцінь про-сидав свої малюнки. У своєму житті багато біднував, хворів на сухоту у важкій формі. Мистецьку вартість його малюнків довго не до-цінювали, лише з р. 1943 почали цікавитися його твор-чістю. Рік 1950 була влаш-тована перша виставка його малюнків, за нею — ціла низка виставок по різних містах: між іншим, р. 1956 у Парижі, де всі картини за три дні були розкуплені. Те-пер колекціонери розшукують його малюнки, платять за них великі гроші, і знайти їх уже не легко. Матері-яльні умови його життя по-крашали: він отримав буди-ночок, одержує добрі гроші, його лікують, але своїх звичок жєбарка він не зали-шив: ходить, продаючи свої картини, з жєбарним листом, (доповідачеві пошастило до-стати один такий лист, що й знаходиться в його колек-ції), спить, не роздягаючись, на підлозі своєї кімнати, хоч і має ліжко, з людьми зна-ється неохоче; найкращий його друг, з яким він пос-тійно ходить, великий соба-ка Гава.

Далі доповідач переходить до характеристики творчості малюра. Тематика його образів — переважно архі-тектурні пейзажі: церкви, вулиці міст, вілли і т. п., зустрічаються композиції і з постатями людей, малював він і ікони, — одна дуже рід-ка й цінна ікона з зображен-ням трьох святих знаходиться в колекції доповідача.

В малюнках Никифора відчужається душа справж-нього майстра. — добір ко-лорити гармонійний, аристо-кратичний, зображення ре-чей не реальне, впливає на почуття; його красдики ве-дуть у безкрайсть — дороги йдуть кудись у далеч, гли-боке небо, — особливо вра-жає зображення неба, трак-товане в різних образах різ-но, але завжди відчужається в ньому його безмежність. Малюр Никифор у своїй творчості інтуїтивно йде за

Малюр Никифор

сучасністю. В його малю-нках почуваються напрями, характеристичні до сучасно-го мистецтва, — і кубізм, і сюрреалізм і інші риси, що ставлять його в ряди пере-дових мистців сучасності, а свіжість трактування особ-ливо зближає його з твор-чістю Анрі Руссо.

На закінчення свого ви-кладу В. Лесич продекляму-вав свої неопубліковані вір-ші, присвячені мистцеві Никифорові.

Пан Степан Пельц, влас-ник цінної колекції малю-нків Никифора, листується з родиною Криницьких, що о знають Никифора ще з дит-инства і опікувалися ним. С. Пельц подав цікаві по-добри до життя мистця. Він оповів, що, малий Никифор зробив собі з дощечок малу валізочку, а пензлі з гуся-чого пір'я, і в ті валізочці носив фарби і пензлі. При-ходячи до хати з мамою, за-раз сів на лавку, з валі-зочки витягав куски папе-ру, фарби, пензлі й малю-вав». Батько С. Криницької водив малого Никифора до школи, але він зі школи ві-тків і малював. Р. 1947 по-кинув виселили Никифора з Криниці, але пішки повер-нувся, дуже біднував, жив у напіврозваленій хаті, поки родина Криницьких не по-вернулася з заслання до Криниці й не забрала його до себе.

Степан Пельц організував допомогу мистцеві — гріш-ми, одягом, ліками. Допові-дач образно розказує, як Никифор реагував на новий одяг: убрався і сказав: «Я у своєму житті ще такої одежі не мав. — тепер я пан з Америки. Ксьондз і закон-ник с гарно убрані, а я те-пер також. Ксьондз — кавал-єр, і я кавалєр».

Коли Никифор набув ши-рокої популярності, польсь-кі малювальні кола пригорта-ють його до себе, як польсь-кого малюра, — надають йому гоноровий диплом і втя-гають, як члена, до «малю-вальної плеяди», призначи-вши йому опікуна-полюка.

Музей-Архів УВАН, поруч з експозицією малюнків Ни-кифора, зорганізував невеличкий показ фотознімків — красдики та життя Лемків-щини, як то, на якому про-ходило життя і розгортався талант Никифора. Окремий розділ присвячений Музеєві Лемківщини в Сяноці, що ілюструє життя та побут Лемківщини, як сучасності, так і в минулому, та його організаторів, відомому мис-тцеві Льву Гецові.

Доповіді викликали за-цікавленість аудиторії, і по-закінченні їх присутні огля-дали експозицію, до якої власники колекцій та ор-ганізатори експозиції давали пояснення.

Т. І.

Пропаший світ

Італійський письменник Коррадо Піццинеллі написав одну книжку: «Оміні сенца лона». В італійській мові людина без «місяця» це або-ж, матеріально незабезпече-на. Кажє автор цієї книжки, що не треба аж на місяць лєтєти, щоб відкрити мі-сяць на нашій землі.

В Індії є мільйони лю-дей, що гинуть із голоду, і є мільйони коров, що їх обша-новують і добре годують. Є там і доми й захисти для старих коров, але немає їх для людей. У Непалі кель-нерові з дива трохи очі не вилзали, бо не міг він зро-зуміти — як це хтось може платити за одну добу за кім-нату в готелі таку суму гро-ша, на яку він гарус щоден-

но по десять годин, цілісін-ний місяць.

У світі 80% населення го-лодує. В Чілі с селяни, що гарують по 12 годин денно і заробляють сім центів на день. У Чілі таких бідних називають «ротос»: від ді-слова «ротолєре», котїється, качається; бо якби хтось на нього дмухнув, то він від то-го подиху впаде би. — У Ек-вадорі продавець волохатих помаранч денно заробляє усього п'ять центів.

А який стан нашого села в сучасній, підмоковській Україні? Бо «культобмане-них» лиш до міста пускають, щоб могли оглядати голова-ни індійських коров!...

М. Остроперха.

75-ліття бандуриста-віртуоза

проф. Василя Ємця

2 серпня ц.р. наш славний бандурист-віртуоз проф. Ва-силь Ємець буде обходити 75-ліття свого життєвого шляху. Із малечку заслуханий у безсмертну гру на кобзі сліпців-кобзарів-банду-ристів, сам став першим ви-даючим бандуристом і, був-ши учнем Охтирської гімна-зії, вперше виступив на спе-ціалістичній гімназії із своєю грою на кобзі. Виступ у Москві дав йому заслужену назву — віртуоза. Гра у кобзу, як каже наш славний Ювілей Василь Ємець, що під цю пору проживав в Голлівуді, пополнила його й він вже з кобзою-бандурою не розлу-чався. За часів новітньої Гетьманщини, вірний своїй ідеї, організує капелю Коб-зарів, а потім таку ж на еміграції у Чехословаччині, несучи славу нашої безсмер-тної пісні у світ, славу нашої гри у кобзу, поширивши її по всій Західній Європі, а потім по цілій Америці й Канаді. Де тільки не висту-пував наш славний бандурист-віртуоз, всюди викликав ко-лосальний захват і подив своєю невимрущою грою. Тією грою наш славний Юві-лей хотів будити приспане серце західного світу на трагедію великого українсь-кого народу.

Грімко залунала наша пі-сня у західному світі й апарі-з тим голосно загомоніло ук-раїнське ім'я. Бо ж і це бу-ло ідеєю нашого віртуоза, щоб розбудити інтерес до на-шого рідного народу в захід-ньому світі. І ціле своє жит-

Проф. Василь Ємець

ти невтомно працював для ідеї визволення свого наро-ду з-під большевицько-мос-ковського караулу. Ще в ча-сі війни замінював він гаківні-цю навітного козака й а бандуру й своєю грою загрі-вав наше козацтво на про-з одвічним ворогом.

Гадасмо, що з нагоди 75-ліття нашого славного бан-дуриста-віртуоза українська велика громада в діаспорі, належно оцінить невиспучу працю для української куль-тури, української слави й визволення рідного народу, проф. Василя Ємця і належ-но його привітає і сердечно побажає йому мнотих літ та невиспучої наснаги в даль-шій життєвій дорозі на до-бро й славу нашого народу.

Петро Ямник

До всіх, кому дорога справа українського кобзарства

Вже довгі роки збираючи світлісні сліпки і відлукки кобзарів (бандуристів) для видання «Альбому украї-нського кобзарства», цим звер-таюся з проханням надіслати мені світлісні та відлукки ви-дуючих і сліпких кобзарів, що здебільша ще жили і діяли за царських часів, а саме: Архитекта Андрія Воло-щенка. Походив з Полтав-щини. Чув його у Москві в 1916 році. Дуже добре інтер-претував думу «Про трьох братів Самарських».

Вчителя Золотоніської гі-мназії (Полтавщина), Мико-ли Здобинцова, що ще за царських часів видав «Під-ручник гри в бандуру», під прибраним прізвищем Мико-ли Домонтовича.

Суфлера Великого Імпе-раторського Театру в Мос-кві, Василя Овчиннікова, що ще за царських часів видав невеличкий «Підручник гри в бандуру».

Вчителя-буковинця з Чер-нівців, Олександра Дутки, що не лише грав у кобзу бандурою, але й виступав з нею та робив догорищні за-ходи удосконалення наш на-ціональний інструмент так, щоб досягнути спромуги пе-реходити з однієї ступінці до другої без переладда струмента. Мріяв і, либонь, зробив таку кобзу, що ста-вала світовим струментом. Так бодай виходило з його листування з автором цього звернення. На жаль, почу-ти його гри не довелося.

Грицька Кожушка, сліпо-го кобзаря, з козацької сло-боди Велика Писарівка на Слобожанщині. Мав велику присмий ліричний тенор і часто відвідував автора цих рядків — тоді учня гімназії козацького полкового міста Охтирки, на Слобожанщині.

Артиста Харківської Опе-ри Бондаренка. Грав у коб-зу, але автор цих рядків не чув за його публічні висту-пи у тих роках, коли перебу-вав у Харківському універ-ситеті.

Козак-кубанець Василь Шевченко, учителя співу од-нієї з гімназій Москви. Мав дуже гарний тенор. З коб-зою виступав по різних ім-презах. Мав високу постать. Козацький, запорізький жу-пан, довгі запорізькі вуся, спів фахового співака й до-бре виконання пісень з коза-цькою тематикою, — все це справляло насолоду кожно-му, хто його слухав. Деся у 1913-1914 роках видав під-ручник гри у кобзу, на який була увіковічена і його по-добина.

Інженера Гната Хоткеви-ча в українській народній убранні, що ще за царських часів був одним з найбільш відомих кобзарів. Свого «Під-ручника гри в бандуру» (ви-дає його першу частину) ли-дав у Галичці, у Львові, в

1909 році. Видрукувала Дру-карня Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка. То дру-га теоретична частина. Дру-га частина мала б бути, як подавалось на обгортці, вправі, а третя пісні. Чи вийшли вони друком, мені невідомо. Але за царських часів, ані за часів існування нашої державності, коли не поминалось, вони не були видрукувані.

Д-ра Штокаля (не прига-дую імення), одного з кра-щих виконавців думи «Про Маруся Богуславку».

Прийдз нової еміграції так багато зродив кобзарів і ко-зарок, що годі всіх перелі-чити. Тож прошу всіх мис-теців і мистиків кобзар-банду-ри та різних капелів (що іо-нували й існують), як також більших і менших ансамблів та шкіл, що бажали б бути увіковічені в «Альбомі ук-раїнського кобзарства» — надіслати відповідні світлі-сні, точні назви капелів чи ансамблів, повні імення й прізвища їх організаторів, директорів, керівників, повні імення та прізвища окремих кобзарів чи кобзарок (бан-дуристів чи бандуристок), наколи вони публічно висту-пували чи виступають. До світлісн треба додати коро-тені інформації про того чи іншого кобзаря чи ко-зарку, але не більше як де-сять рядків. Про капелі чи ансамблі може бути більше, але щоб не перевищувало двох десятків рядків.

Також потрібно увікові-чити й майстрів нашої кобза-бандури, без яких не було б і тих, хто в неї грає. Тож прошастесь надіслати й їхні світлісні, як і їхніх майстре-рів (найкраще під час ро-блення струмента чи й вже з готовим струментом). Ос-танніх увіковічимо би в пе-редмові до Альбому, в якій передусім подав світлісні та-ких науковців, як д-р Філа-рета Колесса, проф. Микола Сумцов, Микола Лисенко, наш славний композитер, проф. Опанас Сластенько та інші, що писали за кобзарів, збирали кобзарські пісні та змарили їх видавали у за-писках.

Альбом мав би складатися з: Передмови, першої частини — «Сліпкі кобзарі», дру-гої частини — «Кобзарі ви-дуючі», і третьої частини — «Козаки-бандуристи з дав-но минулих і наших часів».

Всі українські газети лас-каво прошу переддрукувати це звернення, за що наперед складаю найсердечнішу по-дяку.

Василь Ємець

Світлісні слати на пода-ну нижче адресу:
Vassily Yemets
2531 Dearborn Dr.
Hollywood, Calif. 90028
U.S.A.

СЛОВНИК

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК — 60 000 слів і виразів, 792 стор. в опані — М. Л. Подвезько — \$6.00

Замовляйте:

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Ветуйте в члені УНСоюзу!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ НА НОВОМУ ЕТАПІ

Ярослав Падох

Роман С. Голіт

ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦЕ ЖИВА АНКЦІЯ

Немає нічого шкідливішого для забезпечення й для забезпечуючих установ, як переконання, що життєве забезпечення це факт, добрий чи злий, над яким можна перейти до денного порядку після того, як він закінчується. Цей погляд народів славний вислів, який ще й сьогодні можна часто почути: „Я стою в Союзі!“ Разом з тим, це не факт, а проблема. Життєве забезпечення в УНСоюзі на 500 чи в країнох випадку на 1 000 доларів, то з тим моментом він уже на все життя уявляє себе імунізованим від наслідків нещастя й ніколи й на думку йому не прийшло, що треба перевірити своє забезпечення щодо висоти і роду й, коли потрібно, змінити, доповнити чи скомбінувати з іншим. „Стояти“ так „в Союзі“ вже три-чотири наші покоління й більшість з нас далі в дільниці життєвого забезпечення стоїть, не рухаючись ні на крок назад повні десятиріччя. Стоїти й думати себе й своїх найближчих (для яких забезпечення це найбільший дар, який може родина дістати від свого батька і мужа), що ми безпечні й безпечні вони. А ця спокоєна безпека перед матеріальною руїною, яка звичайно веде за собою також руїну самої родини, її планів і мрій, є куди небезпечнішою, як ніяка безпека.

Важливим є питання: ЧИ ТИ ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ? Але куди важливішим є питання: НАСКОЛЬКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ? І це питання слід ставити кандидатам на забезпечення і — що важливіше — слід ставити собі НАМ УСМ!

Коли за висловом „стою в Союзі“ зберігається тільки один факт, а саме, що забезпечений став і членом найстаршої й найбільш заслуженої для нашої громади установи, то це не має сенсу. Хтось, що цинить свою передову організацію, бажав би стати її членом, щоб знайти в ній внутрішню безпеку від зв'язаного з членством забезпечення, він досягнув своєї цілі. І таких членів цінить УНСоюз й тому ще досі приймає забезпечення на свій кошти іншим оглядом неважливий суму \$1 000.

Але коли за цим висловом криється почуття непевності за свою долю, чи долю рідних, мовляв, я маю забезпечення на всякий випадок, то цей вислів є ознакою небезпечного обдурювання себе й інших неіснуючою певністю. Бо сума п'ятсот чи тисяч доларів забезпечення в цю пору не є нічим, або майже нічим за забезпечення. Адже недовро багато американських інститутів не видають чимало своїх грамот на суми нижчі, як п'ять, а то й десять тисяч доларів. Адже недовро голосить кліч в журналі з мільйонними накладками, що справжнє забезпечення зачинається з бою й десяти тисяч сумою. А статистика каже, що пересічна сума забезпечення всіх американців вносить понад шість тисяч доларів, а їх родина понад 12 000. Цікаво, що в 1963 році американські родини були забезпечені на суму своїх зарплат, здобутих впродовж 22 місяців. Отже, американець з забезпеченням круто на суму свого ДВОРІЧНОГО зарплати. Порівняймо суму нашого зарплати впродовж останніх двох років і скажімо собі (краще сказати представникові УНСоюзу!) як багато нам бракує до тієї суми, без якої пересічний американець не почувався б безпечним ні одного дня чи ночі.

Життєве забезпечення це не статичний факт, це жива дія. Забезпечення, яке є добре сьогодні, завтра, після народження нової дитини, є вже зовсім недостатнє, а то й невідповідне. Після кожної нової зміни в житті родини, треба наочно переглянути своє забезпечення й розв'язати, чи воно далі відповідає своєму призначенню, чи його треба змінити. Так само діється із завішанням останньої волі, яке треба постійно змінювати, відповідно до змін чи перемін у родині чи в життєвих обставинах людини, подібно, як ніколи не вистане раз перевірити стан свого здоров'я, але треба його постійно обслуговувати, щоб зберегти його.

Цей живий і змінливий процес забезпечення тим важливіший, що важною є не тільки СУМА забезпечення, але не менше також РІД забезпечення. Як убрання, щоб добре лежало, треба шити на міру, так само життєве забезпечення вимагає окремого й особливого підходу до потреб кожної людини й родини. Треба, щоб воно також було „кастом мейд“. Грамота, добра для самітньої людини, може бути зовсім злого чи бою для недостатньої для людини сімейної. Рід забезпечення добрий для людей з достатніми чи вже достатніми дітьми, може бути зовсім невідповідний для батьків з малими дітьми. Свіжонароджена дитина батьків, що мають діти, але старшого віку, діаметрально змінює їх потреби і способи забезпечення. Отже, відповідна консультація й власна розвага є дуже потрібні в усіх ситуаціях життя й їх поважних змін. Як воно дивне, що, наприклад, до автора цих заваг, який по його волі, чи неволі, як-не-як є спеціаліст у дільниці забезпечення, навіть найбільшкі прихильники так різко звертаються із запитами, який план життєвого забезпечення вони повинні собі вибрати чи ухвалити. А в усіх інших, куди менше важливих питаннях, від холодної починаючи а на авті кінчаючи, ми перед купом питанням поради не одного, але десятки приятелів більших чи менших спеціалістів.

ПЛАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ це дуже важлива справа. Його треба достосувати до вимог і стану родини й людини. В його входить питання не тільки СУМИ забезпечення, але також РОДУ забезпечення та КОМБІНАЦІЇ РІЗНИХ СУМ І РОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Існують же сотні різних родів забезпечення, але є декілька основних родів, які треба комбінувати, щоб однією і родина мала відповідне забезпечення.

Забезпечення одного громадою з забезпеченням приватним. Для повного забезпечення служать комбінації різних родів і планів забезпечення. Щоб перейти на той новий модерний ступінь життєвого забезпечення УНСоюз у свій минулий року АКЦИДЕНТОВУ грамоту, а в цім місяці нову ТЕРМІНОВУ грамоту. Комбінація звичайних (резервових) грамот з грамотами акцидентовою й терміновою з основою майже всіх численних планів забезпечення, які видають навіть найбільш асеккураційні компанії ЗДА і Канади. Отже з введенням цих нових родів забезпечення УНСоюз є в стані задовольнити навіть найбільш вимоги своїх членів. Було б великим нерозумом і ще більшим недальством про долю свою й своїх рідних, а то й прямо карігідною легковажністю, не скористатися з цієї нової й на правду великої можливості й не подбати про МОДЕРНИЙ ПЛАН забезпечення для себе й своїх рідних і т.с. в найбільшій перспективі. В повені різних закликів, які терпеливо друкує наша преса й не менше терпеливо вислуховує наша національна громада, варто з повною увагою прийняти цей наш заклик і відгукнутися на нього.

На сімдесятому році національної служби своїй громаді УНСоюз ставить й до диспозиції новий модерний засіб задоволення країної долі одиниці і — що важливіше — родини. Чи мало досвідчена в господарських справах українська громада скористається з нього в такій мірі, на яку він заслуговує, покаже недалека майбутність.

СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС УНСОЮЗУ НА СОЮЗІВЦІ

В тиждень від 20 до 25 червня відбувся на Союзівці секретарсько-організаційний курс. Регістрація учасників почалася вже 19-го червня вранці. О 9-й рані о. Любомир Гузар відправив в каплиці Союзівки Службу Божу в наміренні курсантів і їх родин, підкреслюючи в своїй проповіді важливість зорганізованого українського життя та важливу роль, яку на протязі кількох десятиріч років сповняв УНСоюз, в першу чергу його представники, тобто в першу чергу секретарів відділів по цілій Америці й Канаді. З каплиці всі перешли до великої зали „Веселли“, де о 10:15 о. Любомир Гузар провів спільну молитву та коротким вступним словом про значення праці секретарів і організаторів УНСоюзу започаткував п'ятиденні виклади.

Головний передсідник УНСоюзу Йосиф Лисогір в своєму слові апелював до всіх, щоб шукали нових ідей для поширення організаційної праці УНСоюзу. Він підкреслював, що кожний секретар мусить знати про працю в головній канцелярії УНСоюзу, стан членства УНСоюзу та всі родинні забезпечення поліс. Завданням всіх є збільшити членство УНСоюзу з 85 на 100 тисяч членів, бо тільки з сильними й зорганізованими всі рахуються.

Д-р Ярослав Падох, директор курсу, подав поділ годин праці та згадав у вступному слові про бл. п. д-ра Луку Мишугу й бл. Дмитра Галичину, доголіти президента УНСоюзу, за ініціативою якого закуплено Союзівку, з якої користуються ширші круги членства УНСоюзу.

Данило Слободян і Володимир Кас — управителі Союзівки — привітали присутніх на оселі УНСоюзу. Останній позитивним усіх з планом праці працівників Союзівки. Спільною знімкою о 12:20 закінчено передполуднев першу сесію.

О 2:30 д-р Ярослав Падох розпочав другу сесію курсу циклом викладів на тему „Значення вишколу секретарів і організаторів“. УНСоюз об'єднує людей політично та ґрунтує їх на те, щоб дати їм забезпечення. Часом приходить прямо змушувати людей до асеккурації, так, як молодих змушують ходити до школи. З кожним роком тяжче працювати, бо немає нового еміграційного припливу. УНСоюз на протязі свого 72-літнього існування проробив велику працю на національно-освітньому відтинку.

В далішому ході викладу д-р Падох пояснював ряд забезпечувальних грамот. Забезпечувальна грамота, це контракт. Ми продаємо цю, яка забезпечує асеккуру родину, асеккуруємо перед ризиком життя. Ми продаємо невидимий товар, з якого користуються на протязі 72-річного існування тисячі членів УНСоюзу. Союз на протязі свого існування зробив велику історію. Союз перший на континенті ЗДА створив газету, яка розкошується по цілому світі й тримає зв'язок з усіма українцями. Це дивний, який лунчить цілу українську спільноту. Асеккурація людей, ми розбудовуємо заморську твердиню, на ім'я який УНСоюз. Ми склали гроші, щоб нашу певність забезпечити грошми. Д-р Падох підкреслював, що асеккурація, це найбільший винахід, який повинні творити при українських церквах, при організаціях як нпр. Пласт, Сума. Значно більше молоді повинні бути в рядах УНСоюзу.

Д-р Падох обширно пояснив „Кваліфікації і обов'язки організаторів УНСоюзу“. Прелегент підкреслював, що в братській організації мусить працювати людина, яка відчувала конетність прислужитися громаді. Кодекс свого поступування може кожний встановлювати особисто. Віра в доцільність нашої організації було нести допомогу немічним членам, впершу чергу покривати спільно похоронні видатки. В ЗДА під цю пору масо 200 братських організацій. Принцип братерності з дуже цінний, бо ціла громада може обмірковувати свої печучі проблеми. Прелегент згадав кілька передових організацій. УНСоюз знаходиться між 30-ма передовими братськими організаціями ЗДА. Нас перегнали в асеккурації мадяри, словаки, хорвати, словінці, поляки і це повинно бути новою заохотою для нас. Більшість із згаданих націоналістичних груп є багаті менші від українців на терені ЗДА, але в своїх братських організаціях мають подвійне, або потрійне число членів, ніж їх мас УНСоюз. Українці на терені ЗДА ведуть перед в національній роботі, але це до сьогодні не мають належного розуміння для асеккурації. Доповідач переконував, що братський рух буде ще більше розвиватися, бо він дає кращі користі для своїх членів, як всі інші фінансові організації. Всі братські організації є контрольовані законом.

Директор Канадської Канцелярії УНСоюзу та головний радий Богдан Зорич з Канади подав аналіз українського посідання в Канаді. Прелегент переконливо обґрунтував свою тему: „Які можливості розбудови росту УНСоюзу в Канаді?“, що українці в Канаді 500 тисяч. Вони живуть компактно в 6-ох провінціях. Українська етнічна група в Канаді є динамічною. Наша молодь, навіть третє покоління, вивчає українську мову. Тому, що УНСоюз є понад-конфесійною й понад-партиєною організацією, то до праці УНСоюзу повинні включитися всі. Направити занадбану роботу наших попередників на терені Канади можна так, щоб витягнути бодей 5% з нашого посідання, що на початок не є максимальними вимогами. В Канаді діє 96 чужих компаній. 25 мільйонів доларів премій кожного року діє в чужі руки. Перед канадійцями українського роду велике завдання, яке — за словами доповідача — вони його виконують.

Йосиф Лисогір в своїй другій лекції „Статут УНСоюзу та уніфікований братський кодекс“ познайомив присутніх з найважливішими статуту УНСоюзу. Конституція УНСоюзу каже, що відділи є підпорядковані Головному Урядові УНСоюзу та всім її директивам і інструкціям. Конвенція є авторитетом в справі зміни статуту УНСоюзу, якщо ці зміни не колідують із стейтвими законами. Остання конвенція УНСоюзу відбулася в 1962-му році в Нью Йорку, слідує за заповіддю на місяць травень 1966-го року до Шикаго.

Обласний організатор КНСоюзу Степан Гавриш в своїй доповіді „Як закласти Відділ УНСоюзу“ поділився з курсантами своїм організаційним досвідом. Він радив об'єднувати малі відділи, які майже замиряють, — робити злику відділів. На місяць треба розглядатися, чи є можливим закласти нові відділи. За згодою головного секретаря УНСоюзу можна закласти новий відділ. До цього потрібно найменше 15 членів, які зобов'язані розбудувати новозстворений відділ. Відділ повинні творити при українських церквах, при організаціях як нпр. Пласт, Сума. Значно більше молоді повинні бути в рядах УНСоюзу.

Д-р Падох обширно пояснив „Кваліфікації і обов'язки організаторів УНСоюзу“. Прелегент підкреслював, що в братській організації мусить працювати людина, яка відчувала конетність прислужитися громаді. Кодекс свого поступування може кожний встановлювати особисто. Віра в доцільність нашої організації

Гол. прес. УНС Йосиф Лисогір відкриває цьогорічний 4-ий центральний секретарсько-організаційний курс на Союзівці. Поруч сидить ваканційний душпастир Союзівки о. Любомир Гузар, організатор і керівник курсів гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох та обласний організатор УНС і один з викладачів на курсі Степан Гавриш.

заці й глибоке переконання в доцільності й слушності брати асеккурації допоможе всім в їх праці на місяць. Д-р Падох переконував, що УНСоюз в скорому часі здійснить свій план, тобто буде майже 100 тисяч членів.

Дня 22-го червня доповідал: д-р Ярослав Падох — „Життєве забезпечення в Америці й українці — числа й порівняння“.

Степан Гавриш: „Завдання Окружних Комітетів і Відділів УНСоюзу“ та Богдан Зорич: „Обов'язки секретарів відносно членів“. Останній ствердив, що головною артерією відділу є секретар. Він має збирати гроші, провадити переписку з членами й головою канцелярії УНСоюзу. На закли д-ра Падеха вибрано управу курсів. На голову: д-ра Антона Залуцького, заступника д-ра Романа Голіта, на голову імпрезового комітету п-на Богдана Зорича і секретаря, доголіти членкиню УНСоюзу панну Анну Дубас. На цьому закінчено передполуднев сесію.

Після полудня Степан Гавриш пояснив „Завдання Окружного Комітету й Відділів“, а після відбувся панель з участю Богдана Зорича, як голови та пані Олександри Костюк, Володимира Сохана, Степана Гавриша і д-ра Романа Голіта. Всі в дискусії обговорили позиції, що національний комітет грає важливу роль в присуджуванні нового члена до УНСоюзу. Дискусанти згадували про англомовні видання УНСоюзу, монументальний останній твір Англомовну Енциклопедію та ряд українських видань, включно з „Веселкою“ й безплатними сторінками, з яких користає 8 організацій молоді.

В середу, 23-го червня д-р Я. Падох год 9:15 розпочав цикл доповідей лекцією на тему „Наш товар“. В дальшому ході дія д-р Ярослав Падох зупинився над темою „Як здобувати членів“, поділяючись з курсантами своїм досвідом. Панове Омелеченко й Зорич брали участь в дискусії, подаючи свій доголітий досвід.

У четвер, 24-го червня, к-р Ярослав Падох в своїй лекції „Як організувати членів“ подав ряд вказівок і порад для організаторів нових членів. Проф. Микола Дербуш та Степан Гавриш, забираючи голос в панель, подали свої поради з практичної праці.

Головний касир УНСоюзу Роман Слободян представив графічний фінанс УНСоюзу. Редактор Антін Драган, автор Історії УНСоюзу, в своїй лекції підкреслював, що „хто пізнає історію УНСоюзу, напевно стане його патріотом“.

Спільною вечерею — бенкетом закінчено 4-ий день викладів. Інспектор Ів. Василішин вступним словом і подякою викладачам і інструкторам курсу започаткував вечір, та дальший провід передає голові імпрезового комітету Б. Зоричові, який провів молитву й приступив до бенкетової програми. Він зорганізував на скору руку хор, який під час вечірки проспівав низку пісень, в тому і мнолітстві для головного касира Романа Слободяна та його Дружини, які почали 50-ий рік свого подружжяго життя. На бенкеті промовляли: Роман Слободян,

Розгортається акція поширення термінової грамоти

З Головної канцелярії УНСоюзу повідомляють, що рівно тиждень після першого проголошення нової термінової грамоти, яку Український Народний Союз ввів щойно з першим липня ц.р., наспіли перших п'ять апіляцій на термінове забезпечення, дві від секретаря 39 Відділу в Сиракузах, Івана Пиндуса, на \$10,000, а три від м-ра Івана Геврика, секретаря 445 Відділу УНСоюзу в Вінніпегу. Ось так в цю нову, дуже потрібну й не менше надійну акцію включилися вже обидві наші „союзівні“ краї, ЗДА і Канада.

При цій нагоді Головна канцелярія пригадує, що тому, що мінімальна сума термінової забезпечення \$5,000, кожний апілянт на таке забезпечення повинен пройти лікарські оглядини.

Тільки апіляції на акцидентове забезпечення на суму \$5,000 не вимагають лікарських оглядин, бо там йдеться тільки про забезпечення від випадків. Нові членські апіляції мають четверту сторінку у призначену на вислід лікарських оглядин. Треба, щоб її виповнив лікар, який перевірявав стан здоров'я апілянта. Особливою заохотою для термінового забезпечення є, за вістками союзних організаторів, дешевість того роду забезпечення, яке дозволяє за дешевий кошт здобути забезпечення на високу суму, а також змога, перед закінченням часу забезпечення (п'ять або десять років) перемінити цю часову грамоту на тривалу будь-якого роду, і то без нового лікарського обслукування.

Ювілей 57-го Відділу УНС у Коговзі

Дня 11-го липня ц.р. в Коговзі, Н. І. відзначено подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський гурток, жило життям рідної землі. Б-во дало відповідну

суму на позичку для Української Держави. При кінці подвійний ювілей: 60-річчя існування Братства св. Петра й Павла та 50-річчя 57 Відділу УНС, що від 9 червня 1914 р. творить одну організацію. Братство заклали 8 липня 1900 р., а 8 літ пізніше, на надзвичайних зборах, на внесення Семена Ядловського, головного уряду УНС, створено нинішній 57-ий Відділ УНС з тим, що всі члени Братства стають членами УНС і навпаки.

Під час братського пікніку — Голова Братства, п. Микола Павлів, відкрив ювілейне свято, вітаючи гостей, зокрема найстарших членів-півнів. П. І. Дурбак розповів про історію Братства й Відділу УНС, о. В. Долгович з Трой оповів про життя наших славних піонерів-основників нашого релігійного й національного життя. Представники всіх українських організацій Коговзу зголосили привітати м.ін. і голову Братства св. о. Миколая Амстердаму, п. Я. Дулиш. Зворушливу поему Б. Лепкого — „В світ за очі“ читували Марта Кухар і Оксана Галбей. Вкінці місцевий парох, о. Н. Войковський, підніс великі заслуги Братства, зокрема — перших піонерів, що побудували церкву, пізніше — український дім і парохіальну школу. Братство мало свою школу, хор, оркестру, аматорський

„ВСЕ ПРО УКРАЇНУ — СТО КНИЖОК В ОДНІЙ!“

АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ ОЦІНКИ АНГЛОМОВНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПРАВДА — НАША НАЙМОГУТНІША ЗБРОЯ

Не тільки для розсіяних по світі еміграційних груп поневолених народів, але й для кожного навіть вільного народу наймогутнішим аргументом як у змаганні до волі так і в обороні була, є і залишиться ПРАВДА! „Правдою світ перейде, а неправдою порога не переступиш“ — каже в нашій народній пословиці. „Деяких людей можна обдурити ввесь час, або всіх людей можна обдурити деякий час, але ніколи не можна обдурити всіх людей ввесь час“ — сказав колись Абрахам Лінкольн. „Пізнайте правду і правда визволить вас!“ — сказано в Святому Письмі. Американські українці вже давно пізнали силу правди й поширювання тієї правди про свою батьківщину — Україну встановили, як головну мету своєї активності.

Багато чого зроблено в цьому відношенні впродовж нашої вже майже столітньої історії на американській землі. Всі наші духовно-культурні і матеріальні досягнення, наша поведінка, наша організаційність, наша трудящість, наша волеюбність, всі наші особисті і громадські чесноти говорять нашим співгромадянам правду про наш нарід, так безпощадно заперечувану, викривлювану і спотворювану нашими ворогами впродовж століть.

Коронною цих наших зусиль показати і сказати світові правду про Україну можна вважати Англomовну Енциклопедію Українознавства під головуванням редакцією професора д-ра Володимира Кубійовича, перший том якої вже появився старанням і поважним коштом Українського Народного Союзу у видавництві Університету в Торонто та другий том якої тепер приготувався до друку.

Яку роль, важливість і значення має ця англomовна справжня „Книга Вітія“ українського народу для англomовного світу і, тим самим, для перемоги української Правди, видно з численних рецензій, які вже появились на перший том цієї Енциклопедії в американських і канадських публікаціях. Деякі з цих рецензій передруковано на цій сторінці з несуттєвими скороченнями для ознайомлення з ними наших читачів та нашої громади.

SASKATOON STAR-PHOENIX,
SATURDAY, FEBRUARY
15, 1964

ABOUT THE UKRAINE — A HUNDRED BOOKS IN ONE —

At last I've found it! The perfect book to take to that mythical desert island where only one book is allowed. It's "Ukraine: A Concise Encyclopedia," a hundred books in one — a history, a geography and thousands of biographies, a book about art and archaeology, about science and sociology, about literature and linguistics, about folklore and handicrafts and, above all, the people who have created them. It's about everything under the sun in a land which occupies a most favored spot under the sun — "Ukraine, or "Rus" as it was known in older times. It's a land of great rivers and forests, of vast plains and high mountains, of rich resources and resourceful people. A land very much like Canada. The only trouble is that if I had to go to the island now, I would miss volume two of this encyclopedia, and I wouldn't want to miss that; on the other hand, if I can wait for volume two I'm sure I wouldn't be able to make up my mind which volume to take. So I'll end up with Shakespeare after all and keep on wondering why it wouldn't be more sensible to try to write a new book instead of re-reading and re-reading, especially since there would be no chance for anyone to read what I wrote.

"Ukraine" is not like an ordinary encyclopedia: that is, it doesn't have entries from A to Z, with the order of the information being strictly alphabetical instead of logical. Instead it contains a number of sections, each section dealing in considerable detail with one aspect of the country. Volume one is divided into eight general sections, and each section is in turn divided into as many as a dozen subsections. The eight sections are: General Information; Physical Geography and Natural History; Population; Ethnography; Language; History; Culture; Literature.

It's hard to believe the editors that this book is just an introduction to its subject. If it weren't for the long, and I'm sure, very valuable bibliographies at the end of each subsection, I would be inclined to believe that anyone who had read and understood this book would be entitled to call himself an authority on the Ukraine. But not so, for the complexity of the region, from the development of language to the latest political philosophies, is very adequately conveyed in this remarkable volume which invites further study.

Ukrainians have contributed so uniquely and so richly to life in Western Canada that many of the pictures in

this encyclopedia will seem very familiar to readers in Saskatchewan. The picture of the farm house, reproduced here, might have been taken in many districts of this province some decades ago. This type of dwelling is disappearing from the Canadian scene, but it is disappearing, too, from the Ukrainian scene because of collectivization and the gradual diminution of the peasant population. Ukraine, with its glorious although turbulent history and its wealth of folk traditions, has suffered terribly from the policy of the Soviet regime to exterminate the Ukrainian national culture. In post-Stalin years, the program of extermination — which wasn't succeeding anyway — has been eased and national traditions and customs have been permitted to develop. Ukrainians in other lands have cherished these traditions and arts and have given their new homelands an enriched culture because of it.

Needless to say, "Ukraine" is a work of collaboration among numerous scholars, living and dead. Some of the scholarly research, particularly that on linguistics and the origin of races, is still in a stage of discovery. Unfortunately, much of the scholarship in the country of origin was stopped during the Soviet regime and some of it was actually corrupted. This English edition is a translation and revision of a three-volume encyclopedia published in Ukrainian in 1949. It has been prepared by the Shevchenko Scientific Society and published for the Ukrainian National Association in the United States. It is published by the University of Toronto Press, and not the least of its impressive aspects is the excellence of its production.

In his Foreword to the volume, Ernest J. Simmons notes that interest in formal education in Slavic studies in the English-speaking world has increased sharply since World War II. "The new 'one world' created by a revolution in communications," he says, "helped to convince important educational circles that we had a great deal to learn from the history and culture, and from the social and economic experiences and aspirations of countries containing over two hundred million Slavs, to which must be added millions more — either Slavs or of Slavic descent — living in English-speaking countries." In these educational endeavors, he notes, "a disproportionately small effort has been centered on Ukrainian studies, although Ukraine, with over forty million people, is exceeded among Slavic countries in population and in territory only by Russia." Part of the purpose of publishing this encyclopedia is to help to correct the balance. All libraries, at least in this part of the world, will want copies, for many more persons than students of Slavic studies will find it truly fascinating. — J. S.

Проф. д-р Володимир Кубійович і його твір — Англomовна Енциклопедія Українознавства

BULLETIN
INSTITUTE FOR THE
STUDY OF THE USSR
APRIL 1964

As Professor Ernest J. Simmons notes in his foreword, the remarkable growth in Slavic studies in the English-speaking world in the past few decades has not yet extended in comparable degree to Ukrainian studies. Ukraine: A Concise Encyclopedia, prepared by the Shevchenko Scientific Society, is intended to assist in filling this gap, and even a cursory glance through the more than one thousand pages of this first of a two-volume set is enough to indicate that this intention is being ably carried out.

The millions of emigre Ukrainians of the repeated waves dispersed to all corners of the earth by the poverty and the conflicts of unhappy Europe have devoted untold money and effort in their attempt to keep alive the tragic story of their homeland and to keep clear the ground for a future of self-determination. Much of this effort is expended in emigre newspapers, periodicals and books in the Ukrainian language which serve usefully to maintain morale and tradition within the emigration itself. This is no mean accomplishment in view of the many years that have passed since the mass migration before and after the turn of the century, and has perhaps been even more useful than an equivalent effort devoted to information aimed directly at the English-speaking world would have been, for it is a generation nurtured, held together and inspired by Ukrainian national life in the diaspora that has produced this fine first volume of a comprehensive Ukrainian encyclopedia.

One does not know whether to admire most its readability, its logical organization of a mass of material, or its rich provision of transliteration tables, statistics, charts, bibliographies, index (with accented names) and other aids to further study. But more impressive than all of these is the evident success in achieving a tone of scholarly objectivity and complete reliability. In this regard, the editors have been able to combine national pride and devotion to national ideals with a determination to present facts objectively, even when dealing with the Ukrainian past under a variety of foreign rules and the Ukrainian present under Soviet rule, no less colonial and imperial whether it be regarded as rule by a foreign nation, Russia, or a foreign system, Communism.

Before passing on from the format and spirit of the Encyclopedia to consideration of its content, two minor reservations might be made. The few photographs printed as illustrations have proved rather unsatisfactory in reproduction, probably because of the quality of the paper, which is adequate for other purposes. It would have been better to print them separately on glossy paper, or, if that was impracticable for cost or other reasons, to have omitted them entirely, as they add little to and detract seriously from the otherwise good appearance of the book.

The other reservation has to do with the use of the name "Ukraine" rather than "the Ukraine." The problem does not arise in the Ukrain-

ian language, of course, which has no "the" or "a." And it is quite understandable that the effort to combat the traditional view of the country as a mere part of a Russian Empire or its successor, the Soviet Union, has led the Encyclopedia's editors, like many other lovers of their homeland, to use this means of establishing the fact that it is a completely separate national entity, like "France" or "Germany," and not "the borderland," as the name originally meant. The difficulty arises from the long usage which has made "the Ukraine" a familiar term and makes "Ukraine" alone sound forced and unnatural. A better solution, it seems to this reviewer, would be to accept the fact that there are countries like the United States whose descriptive titles have become recognized national designations. Perhaps for the Ukraine the solution would be to promote capitalization of "The," as in the case of "The Netherlands." I mention the matter only because in a book in which a name appears hundreds if not thousands of times, and each time strikes an alien note, it not only interrupts the reading but overemphasizes the political purpose of the Encyclopedia, of which it has no reason to be anything but proud, but which having once been stated would be more effectively implemented if it were not so obviously stressed. It must, however, be assumed that all this is known to the Ukrainian community, or at least that part of it which has produced this excellent handbook.

The Encyclopedia is not organized alphabetically but according to a logical sequence and thus constitutes a series of comprehensive essays. Following a note on earlier Ukrainian encyclopedias, a section on "General Information" covers the name of the territory and its people, a geographical description of the Ukraine, and the national emblems and anthem. The section on "Physical Geography and Natural History," running to 117 pages, is not only well provided with maps but furnishes descriptions of geological background, soils, relief, climate, and details on the adjacent seas, the inland waters, the flora and fauna, and the various geographical divisions. As is to be expected in an encyclopedia aimed at filling gaps in Western knowledge of the Ukraine, the sections on population and ethnography are treatises in themselves, together making up 364 pages of the volume. They deal in great detail with such subjects as the physical anthropology of the area, size and make-up of population, population movements, ethnic composition, folk culture, oral literature and folk arts. A comparatively large amount of space is devoted to various aspects of the Ukrainian language, including history, relation to other Slavic languages, grammar, dialects and orthography.

The history of the Ukraine constitutes nearly 500 pages, beginning with archeology and ending with the Ukraine since World War II. The great episodes, such as the period of Kievan Rus', the era of the hetmans, and the climax of national renaissance and brief independence in 1917-20 are described spiritedly and in rich detail. This section closes with the far-reaching results of Sovietization, including the involvement of

the Ukraine in World War II with resulting massive changes not only in territorial arrangements but in all other phases of Ukrainian life.

The volume closes with two sections dealing with social factors. The brief section on Ukrainian culture, with chapters on general characteristics and constituent elements, national characteristics, and the history of Ukrainian philosophy, has among other things some highly interesting inferences based on word borrowings. The final section, on Ukrainian literature, is an excellent 139-page historical summary by periods, followed by a chapter on the Ukraine as reflected in literary works written in Russian and one on Polish-Ukrainian literary relations.

The Encyclopedia is indeed a credit to all concerned in its production, including the editor-in-chief, Professor Kubijovych, and his editorial staff, the board of advisors and the Shevchenko Scientific Society, under whose auspices the work was prepared. The Institute for the Study of the USSR may draw satisfaction from the fact that Professor Kubijovych himself has for long been a member of the Institute's General Assembly.

It is to be hoped that the concluding second volume will soon be available to round out this much-needed addition to usable information on an important land and its people.

O. J. F.

SLAVIC AND EAST
EUROPEAN JOURNAL
FALL 1964
VOLUME VIII,
NUMBER 3

The original, Ukrainian, version of this work, Encyclopedia ukrainoznavstva, was published between 1949 and 1952. It was Vol. I (divided into three tomes with continuous pagination, to a total of 1230 double-column, small-print, pages) of a planned two-volume encyclopedia. The second volume was to be an alphabetical encyclopedia: three tomes, covering the letters A-K, have appeared since 1955. The book under review is intended as an English version of the first volume of the original. It will be in two volumes: since the first volume accounted for about 37 percent of the original, of about the same size. Volume I consists of articles on (quoting the Introduction, p. XXXI) "general information, physical geography and natural history, population, ethnography, language, history, culture, and literature."

Each topic is subdivided into smaller sections, either by theme or chronology. The articles on Language may serve as an example, with the subdivision proceeding as follows: History of the Study of Language and Present State of Research. The Position of the Ukrainian Language among the Slavic Languages. The Modern Ukrainian Literary Language. The Dialects of the Ukrainian Language. History of the Ukrainian Language. Ukrainian Writing and Orthography. Some of these articles are still further subdivided by theme. For the most part, every section is followed by an excellent selected bibliography. There are 554 "figures" (photographs, drawings, plans, charts, small maps — which sometimes take up a whole page) in the text, supplemented by numerous

statistical tables, a few colored plates, and two double-sized, fold-out, historical maps. Use of the volume is facilitated by a detailed analytical Table of Contents and an extensive name, and subject, Index (which the original, unfortunately, lacked). Given the excellent apparatus, and given the fact that the space allowed for the individual topic is quite extensive — there are 398 double-column pages devoted to History and, perhaps of greater interest to the readers of this journal, 91 and 138 pages respectively devoted to Language and Literature — one can see that Ukrainian scholarship has here presented the Slavist with a remarkable and indispensable tool.

Merely to say that this is an English version of an earlier work would be to do the compilers a grave injustice. While, indeed, there are extensive passages which are simply translations of the original, there are also numerous revisions and additions. Material which was considered inappropriate for a wider audience has been dropped. Considerable new material has been added. Some of the former contributors have since died, and the new contributors have subjected articles to extensive revision or have simply re-written them. Great care was taken to achieve improvement and was extended even to the illustrations — there are more of them and, in some cases, better ones. There is scarcely a page which has not been modified in some way.

In general, the editorial board has done an excellent job. On only one point do I disagree strongly. The decision was taken to Anglicize, whenever possible, Ukrainian, Russian, and Polish given names. First of all, since some names cannot be Anglicized, one ends up with a mish-mash. Secondly, one goes to a publication such as this precisely to find out what the original form of the name is (the editor's claim, p. xxxiii, that the original form is provided in the index is simply not borne out in fact). Thirdly, the proof-reader's task was thereby made more difficult so that, e.g., the volume ends up with three Lodbodowskis: Joseph, Josef, Josef. In one instance, also, the volume might have profited from the exercise of a slightly heavier editorial hand: the section, by R. Smal-Stocki, on The Ukrainian Language in the Soviet Ukraine, has so "many" individual "words" and "phrases" enclosed within double "quotes" that the "going" semantically speaking, gets a bit "sticky."

The original publication was provided with four larger, colored, loose maps dealing with Ethnography, Soils, Geology, and Physical Geography. It is to be hoped that this publication will also have them — with again, hopefully, the addition of one such map covering Ukrainian dialects and one or two historical maps.

All in all, the editor, the contributors, the Ukrainian National Association, and the University of Toronto Press deserve our gratitude and praise — sentiments which were expressed by Ernest J. Simmons in his Foreword to this volume.

Lawrence L. Thomas,
University of
California, Berkeley

ВІД ПРЕЗИДЕНТА ЗДА ПОЧИНАЮЧИ...

Перший том Англomовної Енциклопедії Українознавства вийшов з друку у видавництві Університету в Торонто в листопаді 1963-го року тиражем 5,000 примірників. До кінця травня ц. р. було продано 3,101 примірник. Із цих примірників більша кількість опинилася в бібліотеках багатьох американських, канадських та європейських університетів, як також у бібліотеках видатних дослідників і високих державних діячів, від Президента ЗДА Ліндона Б. Джансона, прем'єра Канади Лестера Пірсона, багатьох міністрів та інших світових і церковних діячів, починаючи з Локсусовою опрацьованих в шкіру примірників Енциклопедії для найвидатніших осіб убувано, при чому найбільшу фундацію зробило Українське Лікарське Товариство Північної Америки, закупивши по примірникові Енциклопедії для всіх 100 сенаторів ЗДА. Коли ж мова про університетські, публічні та інші бібліотеки, найкращим засобом придбати для них Енциклопедію є — вимагати, щоб ці бібліотеки закупили, бо на це вони мають фонди і вони це радо роблять, якщо на книжку є попит з боку читачів чи студентів. На поданих внизу фотографіях задокументовано деякі із багатьох актів передачі Енциклопедії, від Президента ЗДА починаючи.

with best wishes
Lyndon B. Johnson

Президент Ліндон Б. Джансон стискає руку головному передсідникові УНС Носімові Лисогорі, прийнявши від нього переданий йому в ім'я УНСОУ Локсусовий примірник Енциклопедії. — Збоку (зліва) стоїть гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох.

Гол. прес. УНС Носім Лисогір і ред. А. Драган передають примірник Енциклопедії генеральному поштаймистрові Джанові Гроновському у його бюрі у Вашингтоні.

По примірникові Енциклопедії одержали від УНСОУ всі наші католики і православні Владики. На фото: стемфордський єпископ Преосв. Носіф Шмондун приймає з рук н. Я. Лисогора примірник ЕУ, в прикрасі (зліва) д-ра Я. Падох, канцлера о. шамбелана Івана Стаха, гол. касира УНС Романа Слободяна і ред. А. Драгана

Між ними, що одержали примірник „всього про Україну“ — Англomовної Енциклопедії Українознавства, є й губернатори багатьох штатів, між ними й губернатор штату Коннектикут Демпі, якому передано цю книгу саме в 45-ту річницю проголошення державної суверенності Української Народної Республіки. Книгу передає губернаторові зодягнену в національний костюм Гріна Саленка. Інші на фотографії (зліва) Анна Пігон, Роман Романішин та головний радник УНС Ярослав Гук.

Цінний подарунок „Правди про Україну“ у формі АЕУ одержала від місцевого Відділу УНС вайлендська публічна бібліотека в Нью Джерсі з нагоди 70-річчя УНСОУ. На фото (зліва): секретар Відділу УНС Грігорій Тимчій, скарбник Відділу Степан Чопак, бібліотекар Лідія Тиссо та голова Відділу Степан Патен.

РІДНА ШКОЛА

РІК V.

ЛІПЕНЬ, 1965

Ч. 1 (7)

ОБЕРЕЖНО ПРИ ЗМІНІ ВАРТИ

Мабуть тому, що наші воляцькі сантименти не можуть вижити в середовищі власного війська й військової побутування — ми, для підкреслення своєї боротьби за національно-політичне визволення, залюбки користуємося гаслами й висловами з воляцького, ба, воєнного словника.

З національно-політичного сектору ця схильність до воляцької мови підсвідомо перейшла на громадський сектор. Всюди говоримо про баталії, «стару войну», фронти, фронтовиків і зміну варті. На виховному секторі говориться про зміну варті виховників.

Цій справі слід би присвятити трохи уваги тому, що переживаємо — не більше й не менше, тільки — рідний момент у житті нашої рідної школи, який ми наших молодіжних організацій на еміграції.

Одверто кажучи, ми побоюємося, що наше трактування молодих учительських сил і виховників, які приходять на зміну старій генерації, загалом вже «військово-во»: воно, як не грубе шорстке, то... байдуже. А тим часом тут справа до зміною, яка вимагає дуже делікатного трактування.

Нормальний образ зміни варті має за акторів людей того самого світовідчуження, оточення, метричного рідника. Сдиною причиною зміни є втома тих, що сповняли свою службу, і запас сил у них, що приходять їм на зміну.

Тепер уявімо зміну варті в нашому випадку: 60-70-річний виховник старорайового стилю — і 25-річний його наслідник, вихований у чужих школах, на чужині...

Чи в таких умовах можна говорити про зміну варті? Ми побоюємося, що це радше... зміна світів!

А все ж, з погляду нашої національно-політичної рідності, ми мусимо говорити про зміну варті. Суть справи — та цінність, яку старі й нові варті беруть: добро української справи, виборення волі для України — лишастись одна й та ж сама...

Тимчасом, що воно так, радімо, що молода генерація, яка не знає України з власних переживань, хоче пережити від своїх батьків тугу відповідальності за виховання нових поколінь і боротьби за визволення України.

Але ж наша радість не затьмарює нам ясного погляду на цю нашу зміну і хай не призводить нас до актів, що можуть неохотити її до повзятих обов'язків.

Насамперед ми мусимо зробити все можливе, щоб ці «два світи», які в нас приходять один одному на зміну, по змозі звести в один спільний світ. Навіть найбільш різниці в світі ідеологічних напрямків та шляхів і засобів можна переборити спільнотою національних інтересів і «спільнотою сантиментів». Даймо нашим молодим виховникам відчувати, що ми — їхні, а вони — наші.

Автор цих слів був свідком драматичної сповіді молоді пластової виховниці, яка на сходинках розпачливо кликала до батьків:

«Не лишайте нас у прірві, між небом і землею! Ті, які ми виховуємо, стаються до нас із недовір'ям, уважаючи, що ми «ваши». А ви ставитеся до нас із недовір'ям, уважаючи, що ми «їхні». Завдяємо вам і просимо вас: не лишайте нас у порожнечі. Ми — ваші!»

Передбачаю, що в цьому місці не один читач старшого семестру просльозиться. Але повірте, не сліз — діла тут треба!... Із словами чи без сліз зворушення докажи цим молодим людям, що ми так же їхні, як вони наші, та допомагаймо їм усіма силами й засобами в їхньому благородному ділі виховання наших власних дітей.

Пригляньмося ближче цій нашій трагічній зміні. Май-

ПЕДАГОГІЧНИЙ КУРС В ШИКАГО

9-го червня ц. р. у приміщеннях школи при катедрі св. Володимира в Шикаго відбулися, мабуть, перші тут такого роду іспити на учнів українських шкіл. Після п'ятирічних студій 9 курсантів у віці від 27 до 65 літ склали іспит з 8-ох предметів, щоб згодом, одержавши дипломи, вчителювати в суботніх школах українознавства.

Ідея педагогічних курсів для вишколу чи перешколу вчителів українознавчих шкіл не нова. Давним давно взявся за здійснення її наш шкільний провід — Шкільна Рада УККА, а її теперішній невідомий голова проф. д-р Е. Жарський виконав гігантську роботу, підготувавши навчальні скрипти, у циклістичній формі, для цілого ряду предметів. Він теж подбав про відповідні виклади з ділянки методики навчання української мови, доручивши цю справу заслуженому ветеранові в цій ділянці проф. К. Кислевському.

Першими зав'язками таких вишкільних підкурсів стали курси в Нью-Йорку, а згодом в Дітроїті.

Ідея організувати, такий педагогічний курс у Шикаго виникла була ще декілька років тому, коли серед нас активно діяв визначний педагог і організатор рідного шкільництва д-р О. Левицький. Він був також автором першого проєкту такого курсу, проєкту, що став основою для дальших студій і дискусій і що врешті здійснився. За ініціативою і поштовхом Шкільної Ради УККА та її інспектора на Шикагський округу п. І. Білоуса (з Дітроїту), у грудні 1963 року зійшлися представники Української Громади та Т-ва Рідна Школа і вибрали Комісію для організації і проведення українознавчого педагогічного курсу. Треба, однак, сказати, що далеко до цієї наради в колах «Рідної Школи» (голова інж. Д. Григорчук) план організації такого курсу був живо дискутований і головний референт цієї справи, (що прийшов на зміну д-р. О. Левицькому), — проф. Мирослав Семчинський — провів цілий ряд засідань з місцевими вчителями і, врешті, завершив діло, опрацювавши схему п'ятирічного 180-годинного педагогічного курсу, а згодом став управителем курсу, що офіційно розпочав свою працю в лютому 1964 р., а закінчив у травні 1965 р.

Число курсантів спершу 12 (згодом воно зросло до 9), яке вдалося в Шикаго приділити для студій, з усіх дотеперішніх спроб таких курсів було найбільшим. Цими курсантами стали наші громадяни з числа нової еміграції, деякі з закінченими американськими студіями, деякі з гімназійними матурами в краю, інші з еміграції; знайшлася навіть сеньйорка, довголітня вчителька з перелітних часів, яка рішуче «відповіла» набути теоретичні знання з царини педагогіки.

Фахівців — професорів старорайових гімназій та інших навчальних закладів України, і теж американських університетів та коледжів (разом 7). Програма курсу, що відбувався за тримісячною програмою (3 тижні по 60 годин викладів кожний) раз на тиждень (по 4 години) охоплювала такі дисципліни:

1. Українська мова — проф. А. Юришак;
2. Українська література — проф. Дм. Михайлівський;
3. Історія України — проф. Б. Попель;
4. Географія (з природою) — проф. М. Зарицький;
5. Культура України — проф. д-р В. Маркус.

Крім цих п'яти українознавчих дисциплін, були ще фахові, спеціальні: 6. Загальна педагогіка — д-р В. Маркус; 7. Виховна психологія — д-р Людмила Кольська; 8. Дидактика загальна і методика навчання української мови — проф. М. Семчинський.

Крім адміністративної оплати, курсанти нічого не платили; Організаційна Комісія подбала, щоб провідні українські інституції та організації, а теж ряд українських громадян, «спонзорували» цей курс, а гостинні і безкоштовні приміщення курсанти знайшли у школі при церкві св. О. Николая, а під кінець курсу в школі катедрі св. Володимира. Всі курсанти були частково забезпечені викладами (циклістичного порядку), виданими Шкільною Радою УККА і Університетом Українознавства НТШ, а частинно самі викладачі підбирали відповідний матеріал.

В цілому перший такого роду курс на терені Шикаго треба вважати успішним, хоч були в ньому і деякі недотятення, як от депо за короткий час на відбуття педагогічної практики. Всі курсанти були зобов'язані відбутися цю практику під керівництвом досвідченого вчителя, а тепер голови Т-ва Української Громади п-ні Ю. Назаревич, в школі українознавства Української Громади. Другим недотятенням курсу було те, що він охопив виключно кандидатів з числа нової еміграції і бракувало йому молодих кандидатів, тут народжених, що так кинені, водень, та щоб уміла по-українському рахувати. Не хочемо справи спрощувати й українську класичну мову вульгаризувати, проте мусимо заявити, що з такого трактування мови буде куди більше користі, ніж із розроблювання класичного опису природи. Класичні успіхи повинні бути перенесені до підручників для найвищих класів, — як вивчення мовної будови.

Щодо рідних дитини, — матері, батьків, ближчої їй дальшої рідні — то вони повинні перебрати роль практичних конферанс'єрів партнерів для дітей у розмовах з такою темою із шкільного життя. Якщо дитина не знає відповідного українського слова, чи живих невірних слів, — піддайте їй належне слово, чи справте.

Ваканції найкраще надавати на такі заставкові розмови і поправки. Тоді дитина — вільна від шкільних завдань «на завтра» — відповідно спокійна для сприйняття і... не може викрутитися від принагідної науки. В доважок «наука між рядками» не відстає, а не знеохочує дитину так, як довга програмова лекція, про яку дитина на ваканції не хоче.

Щоб повністю осягнути ціль, треба добре прислухатися — придивлятися до зацікавленості дитини — і йти за нею скрізь і всюди, «укаризувати» для неї всі ділянки її життя: про футбол, бейсбол, про водні лещата, про арифметику — про все говорити з нею по-українськи. Тоді дитина набере респекту до нашої мови — як до багатой, всебічної, отже, вартісної мови — і тоді ойойно ми зможемо вимагати від дитини, щоб вона горворила в шкільному житті про все українською мовою.

Не замедлюймо на ваканціях читання й писання по-українськи. Але, рівночасно з таким «офіційним» навчанням, звернімо увагу на заставкове «навчання між рядками».

Зробімо його ударним гаслом на час ваканції 1965-го року!

О. Н.

ЩЕ ПРО ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ

У «Свободі», чч 99 і 100, з 28 і 29 травня ц. р. вміщено статтю п. С. Фесюка «Виховання молоді», в якій автор подає деякі ствердження й проєкти так загальною, що читач може подумати, не в деяких ділянках виховання українства зроблено або зроблено значно менше, як є в дійсності. Також і його оцінки, які можна віднести лише до деяких частин шкільних підручників, згенералізовано й віднесено майже до всіх шкільних видань. Це спонукає нас забрати слово в оборону наших помітних досягнень у ділянці навчання українознавства і шкільних видань.

Обговоримо, зокрема, ті закиди, які можуть виворювати у читача незгідні з дійсністю уявлення.

«ВИХОВНА РАДА»

У статті п. С. Фесюка читаємо: «Мусимо створити Виховну Раду, яка очолювала б цілий ряд комісій, що опрацьовували б по-фаховому кожну ділянку виховання». — З цього неопіформованого читач може подумати, що у нас в ЗДА, немає установ, яка керує вихованням і навчанням українознавства.

Правда, в статті відмічено, що «С цілий ряд установ, які над цим (спільним виховним планом) працювали і працюють», але зараз же додано: «Вони повинні свої зусилля злучити». З цього можна подумати, що у нас немає ще ніякої центральної установи для шкільних справ.

Авторів, мабуть, невідомо, що в 1952 р. створено Шкільну Раду, яка через свої комісії уже 13-й рік керує виховно-навчальною працею у школах та курсах українознавства і в своїй діяльності має поважні досягнення. Понад 60 шкіл та курсів належить до шкільної сітки Шкільної Ради, а інші школи — парохіальні чи монашій Чинів і Згромаджень, що мають свій провід і у великій мірі користуються програмами й підручниками, які видає Шкільна Рада.

ВИХОВНИЙ ПЛАН.

У статті п. С. Фесюка читаємо: «Маючи перед собою ясну ціль нашої молоді, ми повинні приступити до опрацювання плану виховання нашої молоді у всій її ширині». І далі: «А Виховна Рада разом з комісіями опрацьовувала б спільний виховний план».

Програмою Комісія Шкільної Ради вже давно опрацьовувала і видає друком «Програми навчання та виховання» (Нью-Йорк — Філадельфія, 1960, 8, 95 стор.). У передмові до цього видання сказано, що проєкти програм Комісія розсилає була управам шкіл українознавства та учителям окремих предметів у ЗДА і Канаді для критичного перегляду і що «наслідки заваги стали основою для виготовлення програм, що їх Шкільна Рада — у доповненні вигляді переслала на початку 1957-58 шкільного року до всіх шкіл українознавства ЗДА і ОПУ Канади. Шкільна Рада в 1957-60 були роками проби і практичного застосування проєктів програм на наших школах. Протягом цього часу в багатьох школах відбулися педагогічні наради, на яких обговорено програми, а деякі осередки відбули в цій справі й ширші педагогічні конференції. Матеріали цих нарад і конференцій взято до уваги при остаточному оформленні планів та програм. І тому ці плани та програми, що їх вивискуємо, треба вважати вислідом творчого зусилля всього українського вчителства». (3 стор.).

До цього ще слід додати: 1) Ідеальних програм і шкільних підручників немає. Їх треба модифікувати відповідно до нових потреб життя. 2) Програми видані Шкільною Радою 1960 р., плановано для кількадесяти навчання у тижні. При навчанні раз на тиждень, як відмічено на 7-й стор., «Учитель повинен скоротити програму навчання до такого мінімуму, який все таки давав би учням певну заокруглену цілість». 3) Хоч ті програми вид-

руковано 1960 р., їх перші проєкти, як сказано, складено раніше. Тодішня українська мова мала значно більший запас українських слів і володіла краще українською мовою, як частина теперішніх учнів шкіл українознавства (говоримо «частина», бо багато молоді ще досить добре володіє українською мовою).

4) Автор статті підкреслює потребу опрацювати ідею українця-переселенця, «яко скристалізувати наше положення у діаспорі: яка наша ціль, які можливості, які ми повинні зорганізувати наше життя, наше відношення до країн нашого поселення, які наші обов'язки супроти країн нашого походження». У програмах Шкільної Ради ясно говориться про цілі виховання і навчання в школах українознавства; в них взято до уваги тільки цілі, зв'язані з українською спільнотою, а не так, як цього бажав би собі автор статті у відношенні до плюралістичного американського громадянства. Також слід відмітити, що над з'ясуванням тих справ працює при Шкільній Раді окрема Комісія для виготовлення «української виховної системи» у діаспорі. Ця Комісія відбуває щорічно конференції, праці яких зреферовано на сторінках нашої преси, зокрема «Свободи».

У передмові до видрукованого програм читаємо: «Очевидно, Шкільна Рада не має ніяких претензій на те, щоб зложити її Комісією планів і програми накласти всім українським шкільним осередкам у світі; але Шкільна Рада вважає, що було б... прогірхом, якби українська спільнота у вільному світі не використала того великого педагогічного потенціалу та теоретичного й практичного досвіду, що його набрали широкі кола українського вчителства протягом існування шкіл українознавства Шкільної Ради, не враховуючи і того досвіду, що його здобуло українське шкільництво за останні півстоліття...» (4 стор.).

Подібно скажемо й до авторів статті: видані програми можна критикувати, бажати їх змін, модифікацій чи переробок, однак не слід їх промовчувати.

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ

Думасмо, що немає в світі ідеальних шкільних підручників і майже кожний із них можна критикувати під одним чи іншим оглядом, але також майже кожний підручник має і свої добрі сторони, свою цінність. У своїй статті п. С. Фесюк пише: «...що мова в підручнику жадатка, для дітей незрозуміла». Ми вже вище сказали, що в минулих роках багато нашої молоді знало українську мову краще. З роками збільшується число молоді з меншим знанням української мови, проте ще з багатою молоді з висхідною знанням мови, щоб могли користуватися більшістю тих підручників.

Шкільна Рада не ізольована від шкіл українознавства й її учнів, що вчать із тих підручників. Її інспектори відвідували візити і шкіл; вони є присутні під час іспитів зрілості; Шкільна Рада отримує звіти шкіл і впродовж років скликає учителів конференції, на яких учителі висловлюють свої побажання і критичні заваги. Тим то Шкільна Рада знає опінію учителів про підручники, однак їх заваги не пошукавши до такої критичної генералізації оцінки, яку висловлено у зазначеній статті.

Закиди, що мова читанок затижна, можна віднести до невеликої частини матеріалу тих читанок. Очевидно, можна ще сперечатися за поодинокі читанки та за проєкти «затижко» матеріалу у тих читанках. Але на те є учитель, щоб добирати такі уступи з книжки, які найкраще підходять до рівня класу.

При тому можна запитати автора: Не виче він хоче, щоб наша дитина оперувала тільки зовсім простими реченнями? Не виче українська дитина не може зрозуміти на вищий осяг, і не сприйняти шедеврів мови українських поетів? Не виче українська дитина має говорити українською мовою?

При тому можна запитати автора: Не виче він хоче, щоб наша дитина оперувала тільки зовсім простими реченнями? Не виче українська дитина не може зрозуміти на вищий осяг, і не сприйняти шедеврів мови українських поетів? Не виче українська дитина має говорити українською мовою?

При тому можна запитати автора: Не виче він хоче, щоб наша дитина оперувала тільки зовсім простими реченнями? Не виче українська дитина не може зрозуміти на вищий осяг, і не сприйняти шедеврів мови українських поетів? Не виче українська дитина має говорити українською мовою?

Перший іспит зрілості в Школі Українознавства в Дітроїті - Захід

На світлині (згорі, зліва направо): перший ряд: Ігор Стояловський, Юрій Вонсуль, Нестор Лопатяк; другий ряд: Борис Блюй, Марія Саладк, Адріана Скаб, Віра Куца, Марія Савчин, Христина Терлецька, Ігор Маркович. Тракую Марта Скаб, Сидячі: проф. Е. Васильяна, директор школи і предсідник комісії І Білоус, проф. І. Сточанський і предсідник комісії І Білоус, проф. І. Сточанський

Школа Українознавства Кружка «Рідна Школа» існує від 1951-го року. Мимо того, що школа в добрих роках налічувала близько 200 учнів, не вдалося допровадити бодай яку частину учнів до найвищої класу і до іспиту зрілості. Почастило зробити це в цьому році і одинадцять учнів зложив іспит. Письмовий іспит був 19-го а усний 26-го червня 1965-го року. Як одич так й учні поставилися до іспиту дуже серйозно. Наука в школі закінчилася 12-го червня а для матурантів, за згодою їх самих і їх родичів, наука була продовжена на два тижні. Кандидати приходили щодня на чотири години до школи, що приблизно дало одну третину нормального річного навчання в українознавчих школах. Учні скористали дуже багато, матеріал був повторений, закріплений і відповіді при іспиті були дуже добрі.

Кількома наворотами прислуховувся до іспиту місцевий парох о. монс. М. Бохневич а раз навіть із сотрудником ірландського походження. При стрічі о. Бохневич сказав: «Ми горді, що маємо такі школи, відповіді кандидатів були дуже гарні а українська мова, якою вони говорили, була така соловка».

І. Б.

ською мовою як напівграмотна людина?

При цій нагоді відмітимо, що окрема Комісія Шкільної Ради по кількох роках праці підготувала до друку нові, III і IV читанки (для III і IV року навчання української мови). Ці читанки розіслані для рецензії кільком десятиам ділянкам у школах українознавства педагогів в ЗДА і Канаді; їх заваги, переробки та доповнення увійшли в нове видання читанок. Деякі частини читанок оформлено так, як готується підручник для навчання чужої мови, щоб з неї могла користати й та мова, яка знає слабо українську мову.

Відносно допоміжних засобів, про які згадує автор статті, відмітимо, що наші школи користають з різних допоміжних засобів, з журналі і літератури для дітей та молоді, і доповняють ними читанки.

БУКВАРІ

Автор статті пише: «Немає модерних посібників для навчання азбуки, читання, писання». Це не зовсім так! Учителі українознавства можуть мати до диспозиції кілька типів букварів. Однак слід відмітити, що модерні навчальні методи не завжди найліпші і не в кожному випадку дають найкращі успіхи, зокрема, якщо йдеться про навчання читати і писати по-українськи, яке відбувається за фонетичними засадами, а не за засадами т. зв. «спеллінгу».

У статті читаємо, в зв'язку з навчальними методами, до яких наша мова звикла (в американських школах): «Ми не скористали з готового досвіду і не пристосували його до наших потреб». — Авторів, мабуть, невідомо живили в наших школах підручники, які використовують найновіші методи, до стосуючому їх до одноразового навчання.

Крім того вчителі мають до диспозиції українську «розрізну азбуку і розрізні складки», ці стінну українську азбуку.

ОБРАЗИ

Автор статті відмічує: Немає відповідних образів до історії України, географії, нашої культури. Нема образів, які показували б Україну давню і теперішню. — Якщо йдеться про великі стінні образи, то на їх видання треба зібрати окремі фонди (хоч і з декілька образів у продажу). Але все ж таки вчителі мають змогу розв'язувати питання ілюстрацій, бо є добре й багато ілюстровані підручники. Шкільна мова може не тільки оглядати ілюстрації

Шкільна Рада УККА

3 ЖИТТЯ, НАУКИ, ПРАЦІ І УСПІХІ НАШОЇ МОЛОДІ

День Сумівської Молоді

Найбільш молодечою імпрезою літом в Шикаго є День Сумівської Молоді. Ця імпреза, яку кожного року організує Осередок СУМА ім. М. Павлушкова, відбувається вільному повітрі, на лоні зеленої природи та притягає сотні гостей, які з захопленням приглядаються цілоденним заходам сумівської молоді.

Цього року День Сумівської Молоді в Шикаго відбувся 20-го червня, і в ньому взяло участь 285 сумівців та юнацтва. Число гостей доходило 1200.

Сумівське свято відбувалося під гаслом „Живи, зростаєш для перемоги“ та було пов'язане з відзначенням двох історичних дат: 40-річчя створення Спілки Української Молоді на рідних землях та 15-річчя героїчної смерті головного командира УПА — Тараса Чупринки.

Святкування розпочалося Польовою Службою Божою, під час якої Духовна Оркестра СУМА виконувала релігійні пісні.

Після обідньої пори відбулася святочна частина. Перед святою, на якій знайшло місце Почесна Президія, зібрався сумівський осередок. Церемонія прапорів творив захоплюючу картину.

Відкриття імпрези зробив голова Ос-ку І. Павлюк. У своїх словах він звернувся до молоді бути непокінченими в сумівській праці, бо праця, яку веде молодь в ряді СУМА, веде до перемоги.

Святочне слово виголосив інж. С. Голіш, булавний Ос-ку СУМА. Нав'язуючи до історичних дат, які молоді відзначували на цій імпрезі, бесідник підкреслює, що ці дати мали місце тому, що були посвята та відданість праці в користь свого наро-

ду. Взоруючись на прикладах попередників, сучасна сумівська молодь мусить приміювати в життя гасло „Живи, зростаєш для перемоги“ бо тільки тоді зможемо виконати наші великі завдання. Приміювати в життя це гасло — значить постійно готуватися так, як цього вчив Іван Франко: „Нині вчимося побіджати, завтра певно побідимо“.

Окремою точкою святої частини дня був перехід сім роїв юнаків та юначок із молодшого до старшого юнацтва. Обітницю для юнацтва передали члени Головної Управи СУМА адвокат Юліан Кулак та Микола Яременко.

На закінчення святої частини вся сумівська молодь Ос-ку ім. Павлушкова відбула дефіляду. Стрункі частини сумівців проходили з високо піднесеними головами, над якими повішали національні осередкові, відділові, кушечі та куринні прапори. Дмитро Багрий, який керував перебігом імпрези, представляв поодинокі частини дефіляди, а численні частини дефілювали, зустрічали сумівську молоді різними оплесками.

Виступи танцювальної групи Ос-ку під керівництвом П. С. Косовського та Духовної Оркестри СУМА під керівництвом П. М. Голіяна були культурною розвагою для присутніх в пообідній частині дня. Решту дня заповнили спортивні змагання сумівської молоді. На закінчення дня відбулася велика традиційна лотерія, з якої верталася багато щасливих людей із вартісними виграшами.

Цьогорічний День Сумівської Молоді Ос-ку СУМА ім. Павлушкова був 15-й з черги.

Після обідньої пори відбулася святочна частина. Перед святою, на якій знайшло місце Почесна Президія, зібрався сумівський осередок. Церемонія прапорів творив захоплюючу картину.

Відкриття імпрези зробив голова Ос-ку І. Павлюк. У своїх словах він звернувся до молоді бути непокінченими в сумівській праці, бо праця, яку веде молодь в ряді СУМА, веде до перемоги.

Святочне слово виголосив інж. С. Голіш, булавний Ос-ку СУМА. Нав'язуючи до історичних дат, які молоді відзначували на цій імпрезі, бесідник підкреслює, що ці дати мали місце тому, що були посвята та відданість праці в користь свого наро-

ду. Взоруючись на прикладах попередників, сучасна сумівська молодь мусить приміювати в життя гасло „Живи, зростаєш для перемоги“ бо тільки тоді зможемо виконати наші великі завдання. Приміювати в життя це гасло — значить постійно готуватися так, як цього вчив Іван Франко: „Нині вчимося побіджати, завтра певно побідимо“.

Окремою точкою святої частини дня був перехід сім роїв юнаків та юначок із молодшого до старшого юнацтва. Обітницю для юнацтва передали члени Головної Управи СУМА адвокат Юліан Кулак та Микола Яременко.

На закінчення святої частини вся сумівська молодь Ос-ку ім. Павлушкова відбула дефіляду. Стрункі частини сумівців проходили з високо піднесеними головами, над якими повішали національні осередкові, відділові, кушечі та куринні прапори. Дмитро Багрий, який керував перебігом імпрези, представляв поодинокі частини дефіляди, а численні частини дефілювали, зустрічали сумівську молоді різними оплесками.

Виступи танцювальної групи Ос-ку під керівництвом П. С. Косовського та Духовної Оркестри СУМА під керівництвом П. М. Голіяна були культурною розвагою для присутніх в пообідній частині дня. Решту дня заповнили спортивні змагання сумівської молоді. На закінчення дня відбулася велика традиційна лотерія, з якої верталася багато щасливих людей із вартісними виграшами.

Цьогорічний День Сумівської Молоді Ос-ку СУМА ім. Павлушкова був 15-й з черги.

Після обідньої пори відбулася святочна частина. Перед святою, на якій знайшло місце Почесна Президія, зібрався сумівський осередок. Церемонія прапорів творив захоплюючу картину.

Відкриття імпрези зробив голова Ос-ку І. Павлюк. У своїх словах він звернувся до молоді бути непокінченими в сумівській праці, бо праця, яку веде молодь в ряді СУМА, веде до перемоги.

Святочне слово виголосив інж. С. Голіш, булавний Ос-ку СУМА. Нав'язуючи до історичних дат, які молоді відзначували на цій імпрезі, бесідник підкреслює, що ці дати мали місце тому, що були посвята та відданість праці в користь свого наро-

ду. Взоруючись на прикладах попередників, сучасна сумівська молодь мусить приміювати в життя гасло „Живи, зростаєш для перемоги“ бо тільки тоді зможемо виконати наші великі завдання. Приміювати в життя це гасло — значить постійно готуватися так, як цього вчив Іван Франко: „Нині вчимося побіджати, завтра певно побідимо“.

Окремою точкою святої частини дня був перехід сім роїв юнаків та юначок із молодшого до старшого юнацтва. Обітницю для юнацтва передали члени Головної Управи СУМА адвокат Юліан Кулак та Микола Яременко.

На закінчення святої частини вся сумівська молодь Ос-ку ім. Павлушкова відбула дефіляду. Стрункі частини сумівців проходили з високо піднесеними головами, над якими повішали національні осередкові, відділові, кушечі та куринні прапори. Дмитро Багрий, який керував перебігом імпрези, представляв поодинокі частини дефіляди, а численні частини дефілювали, зустрічали сумівську молоді різними оплесками.

Виступи танцювальної групи Ос-ку під керівництвом П. С. Косовського та Духовної Оркестри СУМА під керівництвом П. М. Голіяна були культурною розвагою для присутніх в пообідній частині дня. Решту дня заповнили спортивні змагання сумівської молоді. На закінчення дня відбулася велика традиційна лотерія, з якої верталася багато щасливих людей із вартісними виграшами.

Цьогорічний День Сумівської Молоді Ос-ку СУМА ім. Павлушкова був 15-й з черги.

Перед 15-літтям найбільшої Школи Українознавства

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

Вечером відбулася церемонія вручення матуральних дипломів абсолютним школярів в присутності Владимира Ярослава Габра.

Микола Губчак

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

Вечером відбулася церемонія вручення матуральних дипломів абсолютним школярів в присутності Владимира Ярослава Габра.

Микола Губчак

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

Вечером відбулася церемонія вручення матуральних дипломів абсолютним школярів в присутності Владимира Ярослава Габра.

Микола Губчак

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

Вечером відбулася церемонія вручення матуральних дипломів абсолютним школярів в присутності Владимира Ярослава Габра.

Микола Губчак

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

Вечером відбулася церемонія вручення матуральних дипломів абсолютним школярів в присутності Владимира Ярослава Габра.

Микола Губчак

Вступаючи в 15-й рік свого існування, Школа Українознавства Т-ва „Учительська Громада“ в Шикаго може гадати на минулий шкільний рік як на рік нових досягнень. Хоч чудом нарікання на численне зменшення рідних шкіл, наша школа закінчила останній рік праці при стані 637 учнів, zatrudнюючи 23 вчителів, не рахуючи директора та секретаря школи. Дві класи мають по 3 відділи, п'ять клас по 2, а чотири по одному відділові, разом 20. 3 дуже добрим успіхом закінчили шкільний рік — 281 учнів, з достатнім — 97, з недостатнім — 41 (в більшості поправки). Школу відитусує регулярно інспектор Шкільної Ради УКА, дир. І. Вілоус з Дітройту. Директором школи є проф. А. Антонович, а опікуном Т-во „Учительська Громада“, головою якого є п. Юлія Назаревич. Найзаметнішою подією в діяльності цього товариства за минулий рік була Конференція Педагогів та Опікунів Шкільної Ради УКА в дні 5 і 6 грудня 1964 р. в Шикаго, про яку вже звітувала преса. Заходом Управи видано з тієї нагоди спеціальну односторонню про перебіг наради.

З хроніки шкільного року занотуємо такі події: 24 жовтня 1964 р.: Виступ письменників І. Керницького та М. Понеділка. 31 жовтня 1964 р.: Листопадовий апел на шкільно-городі; протестом цього дня стійка при піднесенні прапорах.

28 листопада 1964 р.: Окремий концерт хору „Кобзар“ з Філадельфії. 19 грудня 1964 р.: Закінчення Шевченківських святкувань; „Святий Миколай“ для нижніх класів.

6 лютого 1965 р.: Відзначено роковини 22 січня та найменування Берк Архископа Іосифа Сліпого — Кардинала. Вислано пам'ятковий альбом з синавським поклоном до Папи Павла VI та до Кардинала Іосифа Сліпого.

13 лютого 1965 р.: Традиційна костюмова забава уладжена Батьківським Комітетом (голова — М. Швець).

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Іриной Жук нагороджений стипендією на студії в Європі

Молодий і вже загально відомий український піаніст Іриной Жук одержав від музичного факультету університету МекГілі у Монреалі повну стипендію на дальшій студії музики в Королівській Музичній Колегії в Лондоні.

В останньому академічному році Іриной Жук одержала великі успіхи, завершивши який є надання йому висшегладних стипендій. З початком травня він виступив як соліст з симфонічним оркестром консерваторії піаніст Квебек, виконуючи концерт Гамельського - Корсакова. Два тижні пізніше Іриной Жук вступив з власним респіталь на канадський державний радіо Сі-Бі-Сі („СВРС“) а першого червня музичний факультет МекГільського університету влаштував йому самостійний концерт, який пройшов з великим успіхом при участі дуже численної і доброї публіки.

Іриной Жук одержав цього року диплом з висшегладного факультету і рівнож диплом консерваторії про-

Іриной Жук

вінці Квебек. В обох школах він студіював у славної піаністки Любка Коллеса.

Стипендія Королівської Музичної Колегії, яку Іриной Жук одержав за найвищі успіхи в дипломових іспитах, дасть йому нагоду поглибити його музичне знання і досягнути ще вищих рівнів мистецької піаністичної вмістості.

Н. Н.

Великий успіх молоденького українського піаніста

З офіційного органу Нешел Гілд оф Піано Тічерс оф ЮСА (Піано Гілд Нотс, гравень-червень, 1965, Остін, Тексас) довідуємося про великий успіх молоденького українського піаніста Богдана Сперчака з Мамі, Фла.

Цей же число музичного журналу майже вповні присвячене великому всеамериканському конкурсному грамотофонним платівкам (Квадрентал Піано Рекордінг Компетішен 1965), який відбувся в Остін, Тексас, під протекторатом цієї ж найбільшої всеамериканської музичної організації. Участь у цьому конкурсі брали молоді піаністи з усіх країн.

Коликур був поділений на 28 ступенів, починаючи від феноменально здібних дітей аж до молодих артистів, які закінчили вже університетські студії. 62.913 молодих адептів музики взяли участь у Національних Фортепіанних Авдіціях 1964 р., а ті які досягнули належної високої оцінки, могли вислати свої платівки з награною програмою на вище згаданий міжстейтський конкурс.

І так дуже примітно було побачити на сторінках цього ж журналу між світлинами нагороджених учасників конкурсу, які одержали перші нагороди в поодиноких групах, одного українця який одержав таке високе відзначення, молоденького піаніста, Богдана Сперчака з Мамі, Фла.

В останній частині цього ж журналу, написаного на графіку Богдана, що його виконавці програми було справжнім музичним бенкетом.

Восени найбільшого року Богдан виступив з власним концертом у Музичному Клубі Америки в Мамі, Фла, велику частину його програми вповні творили українські композитори, а крім того мас предвиджені численні інші виступи.

Уся родина Сперчаків є членами УНСоюзу.

Важко молоденькому у Зогданові дальших великих успіхів у його так прекрасно розпочатій, музичній кар'єрі.

Р. О. К.

Богдан Сперчак

Доктор фізичної хемії Стефан Стецура

Дуже часто на сторінках українських часописів зустрічаємо статті про наших молодих людей, які здобувають великі успіхи в Америці. До таких належить д-р Стефан Стецура, син Теодора і Катерини Стецурів з Парми, Огайо.

Приймаючи до ЗДА за допомогою п-ти Кухарів з Манчестера, Нью Гейпшир, він негайно вступив до середньої школи і закінчив її з високими відзначеннями. Завдяки своїм родичам і трьом братам, він вступив до університету св. Анселма і, як можна було сподіватися, закінчив свої студії з відзначенням, беручи 170 кредитових годин в 3 і пів роках, хоч на закінчення студій потрібно лише 132 кредити. Опісля дістав стипендію студіювати фізичну хемію. По час одержує ступінь магістра у фізичній хемії на Вестерн Різерв університеті, а вкінці докторат фізичної хемії в Джорджтаун університеті.

Д-р С. Стецура працює в Коледжі Парк Металурджі Рісчр Сентер, де вивчає прикмети твердих тіл в температурах навіть до 3000° С. За останніх п'ять років він уже опублікував чотири праці, а тепер докінчує дві інші, які вже скоро будуть опубліковані. Одна з його праць тепер знаходиться в усіх бібліотеках Комісії Атомової Енергії.

Та хоч наш молодий науковець цілком відданий хемії, він знаходить час брати активну участь у громадському житті. Ще недавно він активно працював у Студентській Громаді Вашингтону. Він є членом УКА та належить до УНСоюзу. Багато сиріт в різних сиротинцях знають д-ра Стецуру, як людину зі ширим серцем.

Бажаємо Вам, д-ре Стецура, великих успіхів у Вашій майбутності, а Вашим Родичам гратулюємо за так добре виховання свого сина.

Прийателі

ХВОРОБА ГОЛОВИ

В. О. УНРАДИ

МІКОЛА ЛІВЧИКО

З Мюнхену, Західна Німеччина, одержано в половині липня ц. р. вістку, що голова Виконного Органу Української Національної Ради — прем'єр екзильного уряду Української Народної Республіки — Микола Лівчикий захворів і перебуває в лікарні.

Вістка про хворобу голови М. Лівчикийого була отримана від його дружини, яка перебуває в Мюнхені.

Микола Лівчикий — один з найвідоміших українських діячів, який брав активну участь у боротьбі за незалежність України. Він був одним з керівників Української Народної Республіки в екзилі.

Микола Лівчикий народився 1898 року в с. Миколаївці, що нині в складі Республіки Польща. Він закінчив Київський університет і працював вчителем. Після початку революції він брав участь в українському національному русі.

Після встановлення радянської влади в Україні він емігрував до Польщі, де працював вчителем. Згодом він переїхав до Німеччини, де продовжив свою діяльність.

Микола Лівчикий був одним з керівників Української Народної Республіки в екзилі. Він брав участь в багатьох важливих рішеннях цього органу.

Він був

